

vzdelavaniuradu.cz

STAVEBNÍ LEGISLATIVA

BEZBARIÉROVÁ ŘEŠENÍ A ÚPRAVY VEŘEJNÉHO PROSTORU SE ZAMĚŘENÍM NA DOPRAVNÍ STAVBY

Praha, 18.dubna 2024, Dagmar Lanzová

Představení lektora:

Ing. Dagmar Lanzová

- absolvent: ČVUT FSv KD
- auditor bezpečnosti PK
- NRZP ČR – specialista pro přístupnost
- NIPI – metodik, supervizor
- SFDI – člen HK a metodik pro program Bezpečnost

Obsah:

- 1. Legislativní rámec problematiky**
- 2. Zážitková část**
- 3. Bezbariérové řešení veřejných prostranství a dopravních staveb**
- 4. Kontakty na konzultační místa**
- 5. Diskuze a zodpovězení dotazů**

1. Legislativní rámec problematiky

- **Stavební zákon č. 183/2006 Sb.**
 - ✓ prováděcí předpisy
 - ✓ bezbariérové užívání staveb: **vyhláška č. 398/2009 Sb.** a její aplikace v praxi
- **Nový stavební zákona č. 283/2021 Sb.** (dále „NSZ“)
 - ✓ prováděcí předpisy NSZ (stav k 17.4.2024)
 - ✓ požadavky na přístupnost
 - ✓ platnost prováděcích předpisů dle SZ č. 183/2006 Sb.

1. Legislativní rámec problematiky

➤ Stavební zákon a jeho prováděcí předpisy:

zákon č. 183/2006 Sb. o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů (29 změn zákona)

Změny: 68/2007, 191/2008, 223/2009, 345/2009, 379/2009, 227/2009, 424/2010, 281/2009, 420/2011, 142/2012, 167/2012, **350/2012**, 257/2013, 39/2015, 91/2016, 264/2016, 298/2016, 183/2017, 193/2017, 194/2017, 205/2017, **225/2017**, 169/2018, 277/2019, 312/2019, 47/2020, 403/2020, 19/2023, 152/2023 Sb.
zákonem č.283/2021 Sb. zrušeno k 1.1.2024*

***viz novela nového SZ (č. 152/2023 Sb.)**

1. Legislativní rámec problematiky

- **Stavební zákon č. 183/2006 Sb. - prováděcí předpisy:**
 - Ustanovení prováděcích předpisů
 - Rozdělení prováděcích předpisů
 - Důležité předpisy pro bezbariérové užívání staveb
 - Platnost všech prováděcích předpisů je zrušena zákonem č. 283/2021 Sb. ke dni 1.1.2024 (ve znění zákona č.152/2023 Sb. - přechodná ustanovení § 332a)

1. Legislativní rámec problematiky

➤ Prováděcí předpisy stavebního zákona č.183/2006 Sb.:

- **Zmocňovací ustanovení § 193**

na základě kterého je uveden taxativní výčet ustanovení, ke kterým MMR vydá prováděcí právních předpisy (vyhlášky)

Prováděcí vyhlášky MMR:

- ✓ č. 500/2006 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a o způsobu evidence územně plánovací činnosti
- ✓ č. 503/2006 Sb., o podrobnější úpravě územního rozhodování, územního opatření a stavebního řádu
- ✓ č. 498/2006 Sb., o autorizovaných inspektorech
- ✓ č. 499/2006 Sb., o rozsahu a obsahu projektové dokumentace

1. Legislativní rámec problematiky

➤ Prováděcí předpisy stavebního zákona č.183/2006 Sb.:

- **Zmocňovací ustanovení § 194**

k provedení § 169 (obecné požadavky na výstavbu)

zmocňuje MMR, další rezorty (ministerstva) a MHMP k vydání konkrétních prováděcích právních předpisů (vyhlášek)

1. Legislativní rámec problematiky

- Prováděcí předpisy stavebního zákona č.183/2006 Sb.:
 - **Zmocňovací ustanovení § 194**
 - a) ministerstvo (**MMR**) stanoví právním předpisem **obecné požadavky na výstavbu:**
 - **Prováděcí vyhlášky MMR dle § 194 písm. a)**
 - ✓ č. 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na využívání území
 - ✓ č. 268/2009 Sb., o technických požadavcích na stavby
 - ✓ **č. 398/2009 Sb., o obecných technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové užívání staveb**

1. Legislativní rámec problematiky

- **Prováděcí předpisy stavebního zákona č.183/2006 Sb.:**
 - **Zmocňovací ustanovení § 194**
 - c) **Ministerstvo dopravy stanoví právním předpisem technické požadavky pro letecké stavby, stavby drah, stavby pozemních komunikací a rozsah a obsah projektové dokumentace k uvedeným stavbám**
 - **Prováděcí vyhlášky MD dle § 194 písm. c)**
 - ✓ **č. 146/2008 Sb., o rozsahu a obsahu projektové dokumentace dopravních staveb**
 - ❖ **zmocnění k vytvoření **technických požadavků na dopravní stavby MD nevyužilo:****
 - **vyhláška č. 177/1995 Sb., stavební a technický řád drah**
 - **vyhláška č. 104/1997 Sb., kterou se provádí zákon o PK**

1. Legislativní rámec problematiky

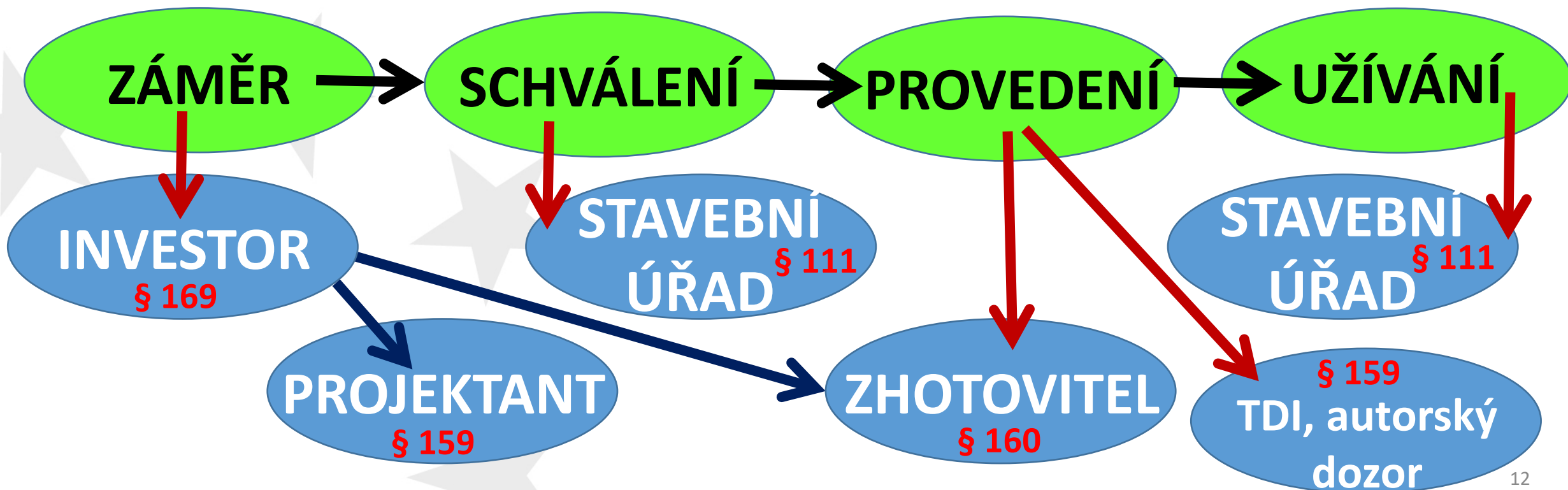

- **Prováděcí předpisy stavebního zákona č.183/2006 Sb.:**
 - **Zmocňovací ustanovení § 194**

e) **hlavní město Praha stanoví nařízením vydaným v přenesené působnosti obecné požadavky na využívání území a technické požadavky na stavby v hlavním městě Praze**
 - **Pražské stavební předpisy**
 - ✓ Nařízení č. **10/2016 Sb.** hl. m. Prahy, kterým se stanovují obecné požadavky na využívání území a technické požadavky na stavby v hlavním městě Praze
 - ❖ pro Prahu neplatí vyhláška č. 501/2006 Sb. a č. 268/2009 Sb.
 - ❖ vyhláška č. 398/2009 Sb. platí na území hl. m. Prahy v plném rozsahu

1. Legislativní rámec problematiky

- **Stavební zákon a jeho prováděcí předpisy:**
 - **Povinnosti a odpovědnosti účastníků výstavby**

1. Legislativní rámec přístupnosti

➤ Stavební zákon a jeho prováděcí předpisy:

• Povinnosti a odpovědnosti účastníků výstavby

✓ povinnost pro všechny aktéry

při zpracování dokumentace, při procesech povolování, při výstavbě, při údržbě, a po celou dobu životnosti

dodržet a respektovat obecné požadavky na výstavbu
(tedy i vyhlášku č. 398/2009 Sb.)

1. Legislativní rámec problematiky

- **Vyhláška č. 398/2009 Sb.**, o obecných technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové užívání staveb
 - **Obsah předpisu:**
 - ✓ paragrafové znění (§ 1 - § 18)
 - ✓ Příloha č.1 - Obecné technické požadavky zabezpečující bezbariérové užívání staveb
 - ✓ Příloha č. 2 - Technické požadavky zabezpečující bezbariérové užívání pozemních komunikací a veřejného prostranství
 - ✓ Příloha č. 3 - Technické požadavky zabezpečující bb. užívání pozemních staveb (občanské vybavení, bytové domy, výkon práce)
 - ✓ Příloha č. 4 — Piktogramy

1. Legislativní rámec problematiky

➤ Vyhláška č. 398/2009 Sb.

- **Použití předpisu v praxi:**

- ✓ vycházíme z paragrafového znění
- ✓ aplikujeme příslušné přílohy a jejich ustanovení
- ✓ použijeme normové hodnoty dle ČSN, EN, ISO
- ✓ doporučeno používat metodiku MMR

1. Legislativní rámec problematiky

➤ Vyhláška č. 398/2009 Sb.

- **Platnost předpisu:**

- ✓ pro novostavby v plném rozsahu (z uvedených ustanovení možnost udělení výjimky),
- ✓ pro změny staveb a změny užívání stavby platnost v plném rozsahu; se zdůvodněním je možnost úlevových řešení z územně technických nebo stavebně technických důvodů
- ✓ u kulturních památek se požadavky uplatní s ohledem na zájmy k ochraně památek (památkové péče)

1. Legislativní rámec problematiky

➤ Vyhláška č. 398/2009 Sb.

- **Výjimky a úlevová řešení:**

- ✓ § 14 Výjimky – taxativní výčet ustanovení
- ✓ § 2 odst.2) – změny staveb a změny v užívání stavby
- ✓ § 2 odst.3) – stavby, které jsou kulturními památkami

1. Legislativní rámec problematiky

➤ Vyhláška č. 398/2009 Sb.

- **Výjimky - taxativní výčet viz § 14:**
 - ✓ Příloha č.1 – počet stupňů na schodišti
 - ✓ Příloha č.2 – šířka, sklony a překážky na komunikacích pro chodce, sklony vyhrazeného parkovacího stání, délky přechodů, výška nástupiště veřejné dopravy
 - ✓ Příloha č.3 – sklon plochy před vstupem do stavby, rozměry a sklony rampy a jejich podest

1. Legislativní rámec problematiky

➤ Vyhláška č. 398/2009 Sb.

- Zdůvodnění výjimky:
 - ✓ Žadatel musí prokázat, že **odchylným řešením není ohrožena bezpečnost osob** s omezenou schopností pohybu nebo orientace a že **bylo dosazeno účelu sledovaného ustanovením** (= **samostatný a bezpečný pohyb osob s omezenou schopností pohybu a orientace**)

1. Legislativní rámec problematiky

➤ Vyhláška č. 398/2009 Sb.

- **Žádost o udělení výjimky** (§ 169 SZ řízení o výjimce)
 - ✓ správní řízení je zahájeno na žádost stavebníka (na udělení není právní nárok)
 - ✓ žádost o výjimku nemá předepsaný formulář
 - ✓ žadatel podává **zdůvodnění = prokázání, že není ohrožen chráněný veřejný zájem** (není omezen samostatný a bezpečný pohyb osob)
 - ✓ rozhodnutí o povolení výjimky lze vydat jen v dohodě nebo se souhlasem dotčeného orgánu

1. Legislativní rámec problematiky

- Bezbariérové užívání staveb jako veřejný zájem

✓ **Dotčený orgán pro bezbariérové užívání staveb:**

není stavebním zákonem ani jiným předpisem stanoven

NEEXISTUJE

Ochranu požadavku zajišťují příslušné stavební úřady

ověřují, zda jsou v dostatečné míře řešeny obecné požadavky na výstavbu (§ 111 odst. 1 písm. b)

dle vyjádření MMR k problematice DO pro BUS

1. Legislativní rámec problematiky

- Bezbariérové užívání staveb jako veřejný zájem

chybí dotčený orgán pro ochranu veřejného zájmu pro bezbariérové užívání (přístupnost) staveb

- ✓ *rozpor se Správním řádem*
- ✓ *nevydávají se závazná stanoviska*
- ✓ *opakující se chyby ve stavbách znemožňují samostatný a bezpečný pohyb uživatelů (včetně osob se sníženou schopností pohybu a orientace)*
- ✓ *nejsou soudní znalci v oboru přístupnost*

1. Legislativní rámec problematiky

➤ Vyhláška č. 398/2009 Sb.

- **Úlevová řešení**

- ✓ **§ 2 odst.2) – změny stavby a změny v užívání stavby**
požadavky vyhlášky se uplatní, pokud tomu nebrání závažné:

- *územně technické důvody*
- *stavebně technické důvody*

1. Legislativní rámec problematiky

➤ Vyhláška č. 398/2009 Sb.

- Úlevová řešení

- ✓ § 2 odst.2) – změny stavby a změny v užívání stavby:

Pokud projektant řešení řádně nezdůvodní a nepopíše výše uvedené důvody, lze považovat nesplnění jakéhokoliv parametru nebo požadavku vyhlášky za

nesoulad projektové dokumentace s obecnými požadavky na výstavbu

1. Legislativní rámec problematiky

➤ Vyhláška č. 398/2009 Sb.

- Úlevová řešení

- ✓ § 2 odst. 3) – stavby, které jsou kulturními památkami: ustanovení vyhlášky se použijí s ohledem na zájmy státní památkové péče (viz Informace MMR z 06/2023)

<https://mmr.cz/getattachment/91ced379-839d-4917-ac4b-1902ca707730/Hmatove-prvky-na-pochozich-plochach-pro-chodce.pdf.aspx?lang=cs-CZ&ext=.pdf>

Architekt: Pruhy hladké dlažby jsou součástí architektonického konceptu náměstí a tvaroslovím navazují na historické křížení cest. Podobné řešení jsou použita nejen na mnoha náměstích v ČR, ale i v celém světě. Vzhledem k tomu, že pojízdná komunikace je součástí obytné zóny, není nutné její lemování varovným pásem. Tento požadavek byl konzultován s památkovým ústavem, který byl proti použití varovných pásů podél komunikace. K odlišení komunikace slouží jiné materiálové a barevné řešení povrchu. To je způsob, jak vytvořit kvalitní sdílený prostor, pro všechny formy dopravy (pěší, cyklo, IAD) s ohledem na estetické hledisko a nároky památkové péče.

1. Legislativní rámec přístupnosti

➤ Rekodifikace stavebního práva:

- **zákon č. 283/2021 Sb.** (nový stavební zákon) ve znění
- zákona č. 195/2022 Sb. (odložená účinnost platnosti),
- zákona č. 152/2023 Sb. (změna stavebního zákona)

Zůstává povinnost pro všechny aktéry:

- při zpracování dokumentace, při procesech povolování, při výstavbě, při údržbě a po dobu životnosti dodržet požadavky na výstavbu (§ 137 NSZ)

1. Legislativní rámec problematiky

- **Rekodifikace stavebního práva:** *(převzato z důvodové zprávy věcného záměru)*
 - zásadní proměna stavebního práva:
 - ✓ institucionální reforma a profesionalizace státní správy
 - ✓ změna procesů, hmotného práva i soudních přezkumů
 - ✓ princip integrace (zrušení doplňkových řízení, zrušení závazných stanovisek dotčených orgánů, konkludentní souhlas)
 - odstranění roztržitosti a neprovázanosti státní správy
 - ✓ výkon státní správy prováděn 20 typy obecných, speciálních, vojenských a jiných stavebních úřadů
 - ✓ velký počet dotčených orgánů (dnes cca 50 DO + správci sítí)

Legislativní rámec přístupnosti

➤ **Rekodifikace stavebního práva (záměr):**

- zásadní změna v postupech a digitalizace systému:
 - ✓ elektronické podání žádosti ke stavebnímu záměru
 - formulář
 - PD ve stupni DUR +
 - ✓ automatické odeslání podkladů DO, „síťům“ atp.
 - DO pouze doporučující (nikoliv závazná stanoviska)
 - princip konkludentního souhlasu
 - ✓ posouzení žádosti SÚ (rozhodnutí o požadavcích DO)
 - ✓ vydání povolení (za 30, max. 90 dní)

jedna **ŽÁDOST**

jedno **RAZÍTKO**

1. Legislativní rámec problematiky

➤ **Rekodifikace stavebního práva (výsledek dle NSZ)**

- zásadní změny v postupech oproti záměru:
 - ✓ ~~institucionální reforma~~; zůstává stávající model státní správy (přenesená působnost SÚ, odvolacím orgánem zůstávají KÚ)
 - ✓ zrušení Nejvyššího stavebního úřadu (MMR zůstává jako odvolací orgán - mimo vyhrazené stavby; a zajišťuje metodické vedení)
 - ✓ vznik Dopravního a energetického stavebního úřadu (DESÚ) pro vyhrazené stavby - dle Přílohy č.3 NSZ: stavby dálnic, drah, civilní letecké stavby, stavby pro výrobu a skladování nad 100 ha, stavby pro výrobu a přenos energií, stavby jaderných zařízení a další), odvolacím orgánem bude MD a MPO

1. Legislativní rámec problematiky

➤ Rekodifikace stavebního práva (výsledek platný NSZ)

- zásadní změny v postupech oproti záměru:

- ✓ ~~princip integrace~~; rozvolnění principu „jedno řízení“

- zůstávají závazná stanoviska u vybraných veřejných zájmů (odpadá „laické“ posouzení požadavků veřejných zájmů stavebním úřadem)
- dotčenými orgány budou HZS, ochrana památek a ochrana ŽP (zákon č. 148/2023 Sb., o jednotném environmentálním stanovisku, dále „JES“, integrující až 26 okruhů ochrany: voda, ovzduší, lesy, fauna, flora, odpady, ZPF, ... ve vztahu posouzení vlivu stavby na ŽP)
- zrušení souhlasu „mlčky“ (v rámci řízení se bude čekat do doby vydání JES či jiného závazného stanoviska)

DIGITALIZACE

1. Legislativní rámec přístupnosti

➤ **Rekodifikace stavebního práva**

účinnost dle § 334a zákona č.152/2023 Sb. (zjednodušeně):

- řízení vedená stavebními úřady od **1.7.2024**
- pro vyhrazené stavby (řízení vedená **Dopravním a energetickým stavebním úřadem**) od **1.1.2024**

1. Legislativní rámec přístupnosti

➤ Rekodifikace stavebního práva

- **Požadavky na výstavbu** (dle § 138 NSZ)

obecné zásady jsou nově ukotveny ve stavebním zákonu

- ✓ požadavky na vymezení pozemků (§ 139 - § 142)
- ✓ požadavky na umístování staveb (§ 143 a § 144)
- ✓ technické požadavky na stavby (§ 145 - § 151)

1. Legislativní rámec přístupnosti

➤ Rekodifikace stavebního práva

- **Technické požadavky na stavby** (§ 145, odst.1 NSZ):
 - ✓ Mechanická odolnost a stabilita (§ 146)
 - ✓ Požární bezpečnost (§ 147)
 - ✓ Ochrana zdraví (§ 148)
 - ✓ Ochrana životního prostředí (§ 148)
 - ✓ Bezpečnost a přístupnost při užívání, provozu a údržbě (§ 149)
 - ✓ Úspora energie (§ 150)
 - ✓ Udržitelné využívání přírodních zdrojů (§ 151)

1. Legislativní rámec problematiky

- **Rekodifikace** (zákon č. 283/2021 Sb., ve znění zákona č. 152/2023 Sb.)
 - **Zmocnění k vydání technických prováděcích předpisů:**
 - ✓ MMR – obecné požadavky pro pozemní stavby (**vyhláška o požadavcích na výstavbu**); březen 2024 odeslána k notifikaci
 - ✓ MD – požadavky na dopravní stavby (MD nebude zpracovávat, pouze doplní požadavky na přístupnost do stávajících předpisů) a dokumentaci dopravních staveb
 - ✓ Praha, Brno, Ostrava - vytvoření městských předpisů (netýká se dopravních staveb a staveb technické infrastruktury); Praha - PSP v připomínkovém řízení; BMP a OMP v přípravě

1. Legislativní rámec problematiky

- **Prováděcí předpisy nového stavebního zákona vyhláška o požadavcích na výstavbu slučuje:**
 - požadavky na vymezení pozemků,
 - požadavky na umístování staveb a
 - technické požadavky na stavby včetně přístupnosti.
 - ✓ ve vyhlášce jsou jen funkční požadavky, konkrétní parametry a podrobnosti jsou v normách
 - ✓ probíhá notifikace předpisu
 - ✓ připomínkové řízení k ČSN 73 4001 Přístupnost

1. Legislativní rámec problematiky

- **Rekodifikace** (zákon č. 283/2021 Sb., ve znění zákona č. 152/2023 Sb.)
 - **Prováděcí předpisy MMR nového stavebního zákona:**
 - ✓ vyhláška o požadavcích na výstavbu – probíhá notifikace
 - ✓ vyhláška o dokumentaci staveb – po připomínkovém řízení (vypořádání připomínek 03/2024)
 - ✓ vyhláška o provedení některých ustanovení stavebního zákona – po připomínkovém řízení (vypořádání 03/2024)
 - ✓ vyhláška o stanovení obecních stavebních úřadů – čeká na schválení (vypořádání 02/2024)

1. Legislativní rámec problematiky

- **Rekodifikace** (zákon č. 283/2021 Sb., ve znění zákona č. 152/2023 Sb.)
 - **Prováděcí předpisy MMR nového stavebního zákona:**
 - ✓ vyhláška o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a jednotném standardu – po připomínkovém řízení (ukončení sběru připomínek 10.4.2024)
 - ✓ vyhláška o podrobnostech některých informačních systémů stavební správy – vloženo do připomínkovém řízení (ukončení sběru připomínek 29.4.2024)

1. Legislativní rámec přístupnosti

➤ **Platnost prováděcích předpisů** (§ 332a zákona č. 152/2023 Sb.)

- **stávající prováděcí předpisy** (dle zákona č. 183/2006 Sb.) platí do doby vydání nových prováděcích právních předpisů vydaných podle nového stavebního zákona, nejpozději však do 1. července 2027.

Části stávajících prováděcích právních předpisů, které jsou v rozporu s novým stavebním zákonem, se nepoužijí.

1. Legislativní rámec přístupnosti

➤ **Platnost vyhlášky č. 398/2009 Sb.**

✓ dle zákona 152/2023 Sb. (zjednodušeně):

- vyhláška č. 398/2009 Sb. byla k 1.1.2024 zrušena (dle legislativy)
- přechodná období - bude „pokračovat“ do 30.6.2024 (na všechny stavební záměry, které jsou upraveny novým stavebním zákonem se po přechodné období bude vztahovat vyhláška č. 398/2009 Sb.)
- dle § 332a NSZ bude vyhláška platit do doby vydání nové vyhlášky o požadavcích na výstavbu (nejpozději do 30.6.2027)

1. Legislativní rámec přístupnosti

➤ Platnost projektové dokumentace

✓ dle zmocňovacích ustanovení § 333 NSZ zpracuje:

- MMR - vyhlášku o dokumentaci staveb
- MD – vyhlášku o dokumentaci pro stavby dálnic, silnic, místních komunikací a veřejně přístupných účelových komunikací, drah a pro civilní letecké stavby
- dle § 332a NSZ budou stávající vyhlášky platit do doby vydání nových předpisů dle NSZ (nejpozději do 30.6.2027)

1. Legislativní rámec přístupnosti

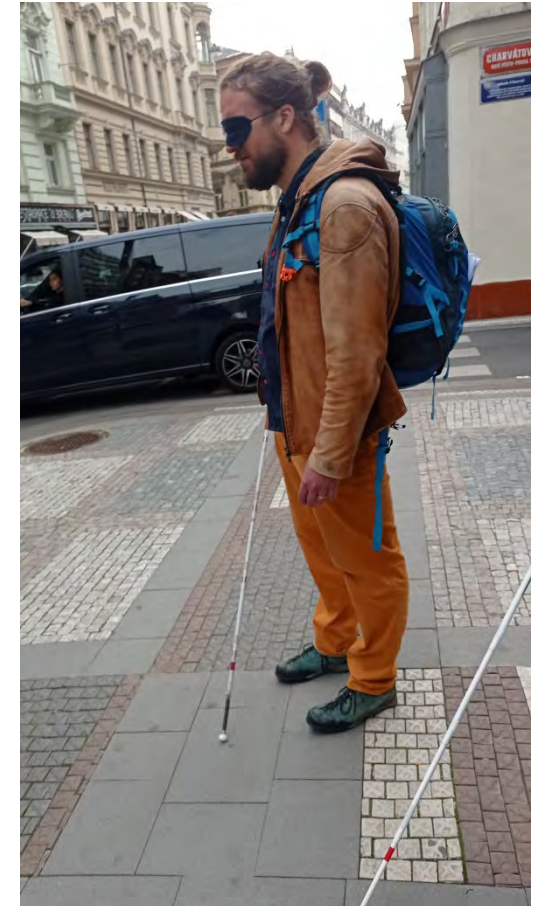
➤ **Přechodná ustanovení k PD** (§ 329 zákona č. 152/2023 Sb.)

zjednodušeně:

- do 30. června 2027 lze podmíněčně k žádosti o povolení stavby nebo rámcové povolení stavby použít PD zpracovanou podle dosavadních právních předpisů,
- pro provádění stavby zahájené do 30. června 2027 lze jako dokumentaci pro provádění stavby použít PD pro provádění stavby zpracovanou podle prováděcích předpisů zákona č. 183/2006 Sb.

2. Zážitková část

- Možnost vyzkoušet si pohyb na vozíku
- Simulace zrakových vad
- Možnost vyzkoušet si techniku bílé hole

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

- Osoby s omezenou schopností pohybu a orientace
- Veřejný prostor a základní požadavky přístupnosti
- Požadavky a potřeby cílových skupin (osoby s omezenou schopností pohybu a orientace)
- Základní parametry přístupnosti pro cílové skupiny
- Samostatný pohyb osob se zrakovým postižením
- Základy hmatových úprav
- Dobré a špatné příklady z praxe

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

- Stavební zákon č. 183/2006 Sb. i nový SZ č. 283/2021 Sb. používá termín „**osoby s omezenou schopností pohybu a orientace**“

Přežitá terminologie – nyní přístupnost pro všechny

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

- V ČR přístupnost řešena zvláštními „bezbariérovými požadavky“ pro speciální skupinu „osob s omezenou schopností pohybu a orientace“
- „Osoby s omezenou schopností pohybu a orientace“ **přežitý pojem, který i nadále používá nový SZ**
 - ✓ cílová skupina bezbariérového (zvláštního) užívání staveb
- dle ČSN EN 17 210 přístupnost = použitelné a bezpečné prostředí pro všechny potenciální uživatele stavby

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

- **Osoby s omezenou schopností pohybu a orientace** dle platných předpisů i dle nového SZ (§ 13 d)
 - ✓ osoby se zdravotním postižením nebo omezením (pohybové, sluchové a zrakové postižení)
 - ✓ osoby pokročilého věku (senioři, věk?)
 - ✓ děti (0 – 3 roky ?)
 - ✓ těhotné ženy a osoby s kočárkem

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

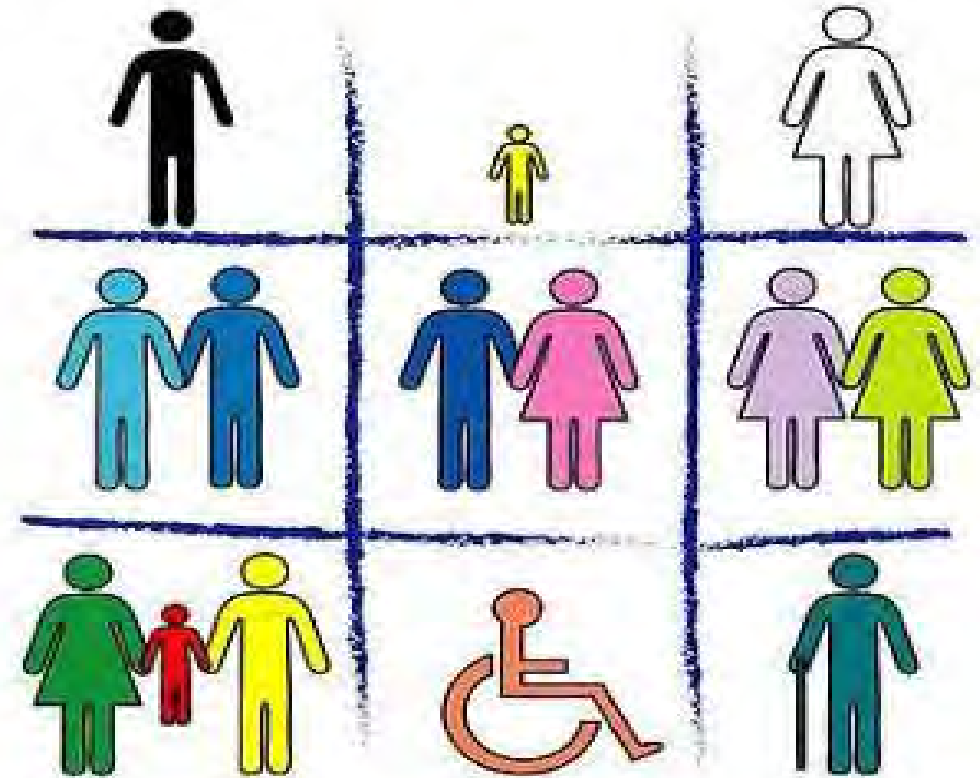
➤ Osoby s omezenou schopností pohybu a orientace

✓ cílová skupina pro řešení přístupnosti v ČR

✓ velmi početná skupina:

32 - 47% obyvatel

*Přístupnost potřebuje
každý z nás....*

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

- Osoby s omezenou schopností pohybu a orientace
cílová skupina pro řešení přístupnosti

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

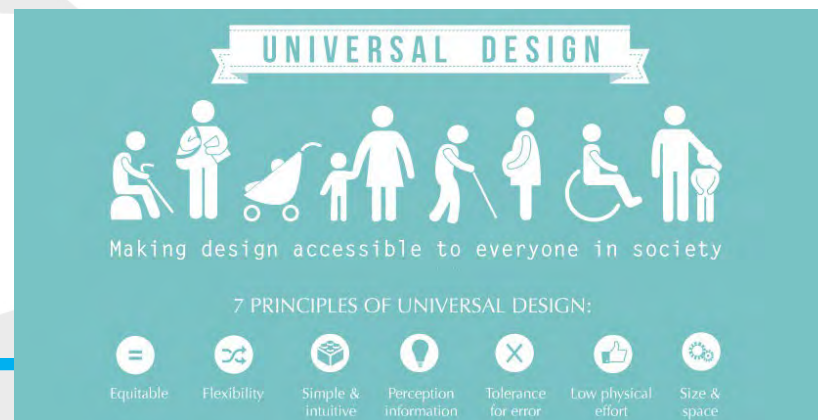
➤ Principy univerzálního (přístupného) návrhu:

1. SAMOSTATNÉ UŽÍVÁNÍ dle rozličných schopností nebo možností uživatele
2. FLEXIBILITA UŽÍVÁNÍ možnost výběru (z různých řešení), volba a rozhodnutí
3. JEDNODUCHÉ A INTUITIVNÍ POUŽITÍ bez nových znalostí, bez zkušenosti
4. SROZUMITELNÉ INFORMACE A PROSTŘEDÍ vnímatelné bez ohledu na smyslové schopnosti, poskytování informací v různých formách, vnímatelné pro více smyslů,)

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

➤ Principy univerzálního (přístupného) návrhu:

5. MINIMALIZACE RIZIK tolerance chyb, prostředí odpouštějící chyby (delší časové intervaly, asistenční tlačítka,...)
6. NÍZKÁ FYZICKÁ NÁMAHA použitelnost s minimem námahy (přiměřené varianty a obchozí trasy)
7. POUŽITELNOST návaznost prostor, služeb, informací (interakce vozidla a infrastruktury; vazby v přestupních uzlech)

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

➤ Nejčastější chyby z hlediska bezpečnosti a přístupnosti:

- ✓ Bezbariérové užívání (přístupnost) se řeší až na závěr, jako poslední, jako nutný „doplněk“; nehledá se optimální návrh celku, ale řeší se dílčí detaily, hledá se „nejmenší zlo“; koncepci řešení není možné změnit, často není možná ani úprava detailů, přestože jsou v rozporu s legislativou
- ✓ Bezbariérové užívání nemá dotčený orgán, nikdo přístupnost nehájí; stanoviska specialistů nejsou akceptována ani uznávána jako vyjádření

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

- Nejčastější chyby:
 - ✓ v zadání veřejné zakázky („nediskriminační přístup“)
 - ✓ při zpracování studie – nerespektování požadavků na výstavbu, nerespektování zásad pro projektování PK
 - ✓ při zpracování PD – nerespektování zásad pro projektování PK a požadavků vyhl. č. 398/2009 Sb.,
 - ✓ při provádění stavby – nerespektování PD a „kreativita“
- **Jaké jsou výsledky?**

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

➤ Nebezpečné stavby:

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

➤ Požadavky a potřeby cílových skupin (osoby s omezenou schopností pohybu a orientace)

Základní parametry přístupnosti pro jednotlivé cílové skupiny osob:

- Sluchové postižení
- Pohybové postižení
- Zrakové postižení
 - ✓ Samostatný pohyb osob se zrakovým postižením
 - ✓ Základy hmatových úprav

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

✓ Požadavky a potřeby osob se sluchovým postižením:

Sluchově postižené:

- můžeme ale nemusíme poznat pohledem

Sluchově postižení:

- mohou, ale také nemusí mluvit
- nám nerozumí nebo rozumí jen částečně
- nemusí chápat obsah psaného textu

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

✓ Požadavky a potřeby osob se sluchovým postižením:

Rozdělení cílové skupiny: **SLYŠÍTE?**

- neslyšící - od narození
- neslyšící – osoby ohluchlé
- osoby se zbytky sluchu
- osoby s vadami sluchu
- osoby s onemocněním sluchového ústrojí

2. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

✓ Požadavky a potřeby osob se sluchovým postižením:

Cílem je odstranit:

- komunikační bariéry

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

✓ Požadavky a potřeby osob se sluchovým postižením:

➤ Základní bariéry ve veřejném prostoru:

- v komunikaci s ostatními uživateli
- se získáváním informací (akusticky podávané informace **musí být přístupné i pro neslyšící** = info vnímatelné více smysly; např. mimořádné situace, výluky, zpoždění,...)
- opožděná reakce – např. v bezpečnostním odstupu nebo pásu; tichá vozidla (elektro a mikro mobilita)

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

✓ Požadavky a potřeby osob se sluchovým postižením:

➤ Základní parametry přístupnosti staveb:

- úpravy přepážek a jednacích míst, včetně osvětlení
- používání indukčních smyček
- přístupné informační a orientační systémy (vše co je hlášeno akusticky musí být řešeno opticky – světelné signály, psaný text, piktogram,...)

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

✓ Požadavky a potřeby osob se sluchovým postižením:

Dobré a špatné příklady z praxe

- Přístupové nebo komunikační systémy

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

✓ Požadavky a potřeby osob se sluchovým postižením:
Dobré a špatné příklady z praxe

- Nouzový systém

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

✓ Požadavky a potřeby osob se sluchovým postižením:

Dobré a špatné příklady z praxe

- Kompenzační pomůcky – indukční smyčky:
 - ✓ pokladny
 - ✓ informace
 - ✓ mimořádné události

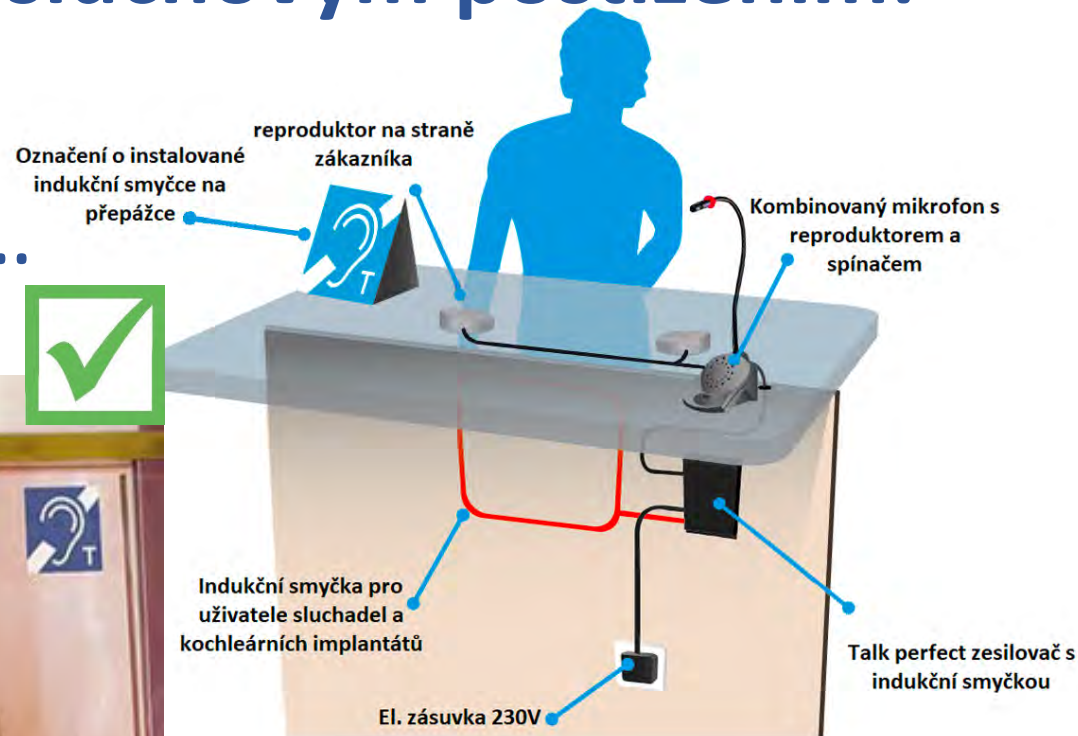
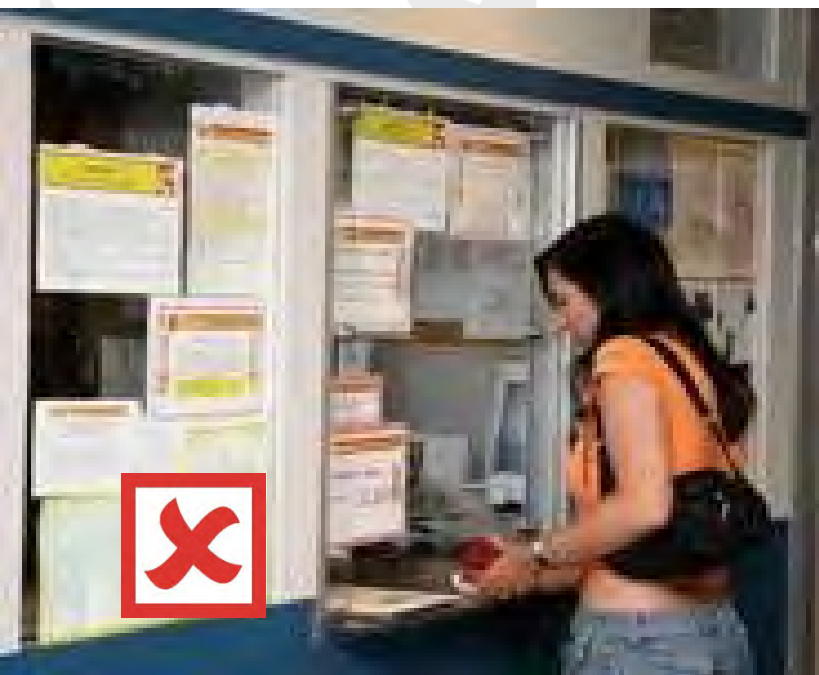

<https://www.pomuckyproneslysici.cz/indukcni-smycky/>

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

✓ Požadavky a potřeby osob se sluchovým postižením:
 Dobré a špatné příklady z praxe

- Přepážky, prodej jízdenek,...

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

✓ Požadavky a potřeby osob s pohybovým postižením:

Osoby, které mají potíže s pohybem:

- ze zdravotních důvodů
- z důvodu věku (děti, senioři)
- nesou nebo vezou zavazadlo
- vezou nákupní vozík, kočárek

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

✓ Požadavky a potřeby osob s pohybovým postižením:

Osoby, které mají potíže s pohybem:

- pohybují se s námahou
- pohybují se pomalu
- mohou mít bolesti
- využívají kompenzační pomůcky
- mohou mít asistenčního psa

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

✓ Požadavky a potřeby osob s pohybovým postižením:

Kompenzační pomůcka zlepšuje mobilitu

Individuální limity jsou rozdílné:

- jakou vzdálenost ujdu/ujedu
- jaké stoupání zvládnu
- kudy ještě projedu
- kam dosáhnu

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

✓ Požadavky a potřeby osob s pohybovým postižením:

➤ Základní bariéry ve veřejném prostoru:

- pochozí povrchy - výškové rozdíly, kvalita povrchu (mezery, spáry, defekty) a sklony
- nedostatečný průchozí nebo manipulační prostor (sloupy VO, překážky v pěší trase, mobiliář)
- nefunkční a nenavazující prostor (možnost překonání mezer a výškových rozdílů mezi dopravním prostředkem a hranou nástupiště, mezery v pochozím povrchu)

3. Bezbariérové užívání

➤ Základní parametry přístupnosti

- ✓ pochozí plochy

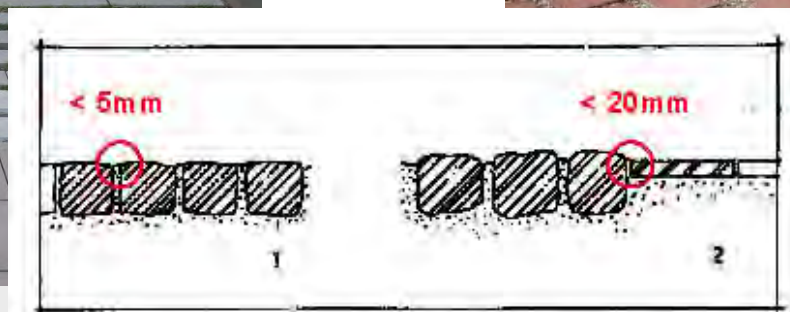
3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

- **Základní parametry přístupnosti**
- ✓ **pochozí povrchy a plochy, výškové rozdíly**

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

- Základní parametry přístupnosti
- ✓ pochozí plochy (MZI)

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

- Požadavky pro přístupnost prostředí
 - ✓ pochozí plochy (MZI)

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

✓ Požadavky a potřeby osob s pohybovým postižením:

➤ Důležité prvky:

- vyhrazená parkovací místa
- přechody a místa pro přecházení
- zastávky

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

- **Vyhrazená parkovací místa pro OZP**
 - ✓ počet parkovacích míst stanoví vyhl. č.398/2009 Sb.
 - ✓ **šířka** stání **VŽDY 3500 mm** (manipul. plocha 1,2 m)
 - ✓ délka podélného stání **VŽDY 7000 mm**
 - ✓ podélný sklon stání max. 2%, příčný sklon max. 2,5%
 - ✓ nutno řešit přístup na chodník

Parametry neplatí pro vyhrazená parkovací místa na RZ vozidla (zvláštní užívání PK dle § 25 zák. č.13/1997 Sb.)

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

- **Vyhrazená parkovací místa pro OZP**
 - ✓ délka kolmého/šikmého stání dle ČSN 73 6056
 - ✓ dvě sousední místa mohou využívat jednu manipulační plochu
 - ✓ místo musí být označeno vodorovným a svislým dopravním značením dle zákona č. 361/2000 Sb. (respektive dle vyhl. č. 294/2015 Sb.)

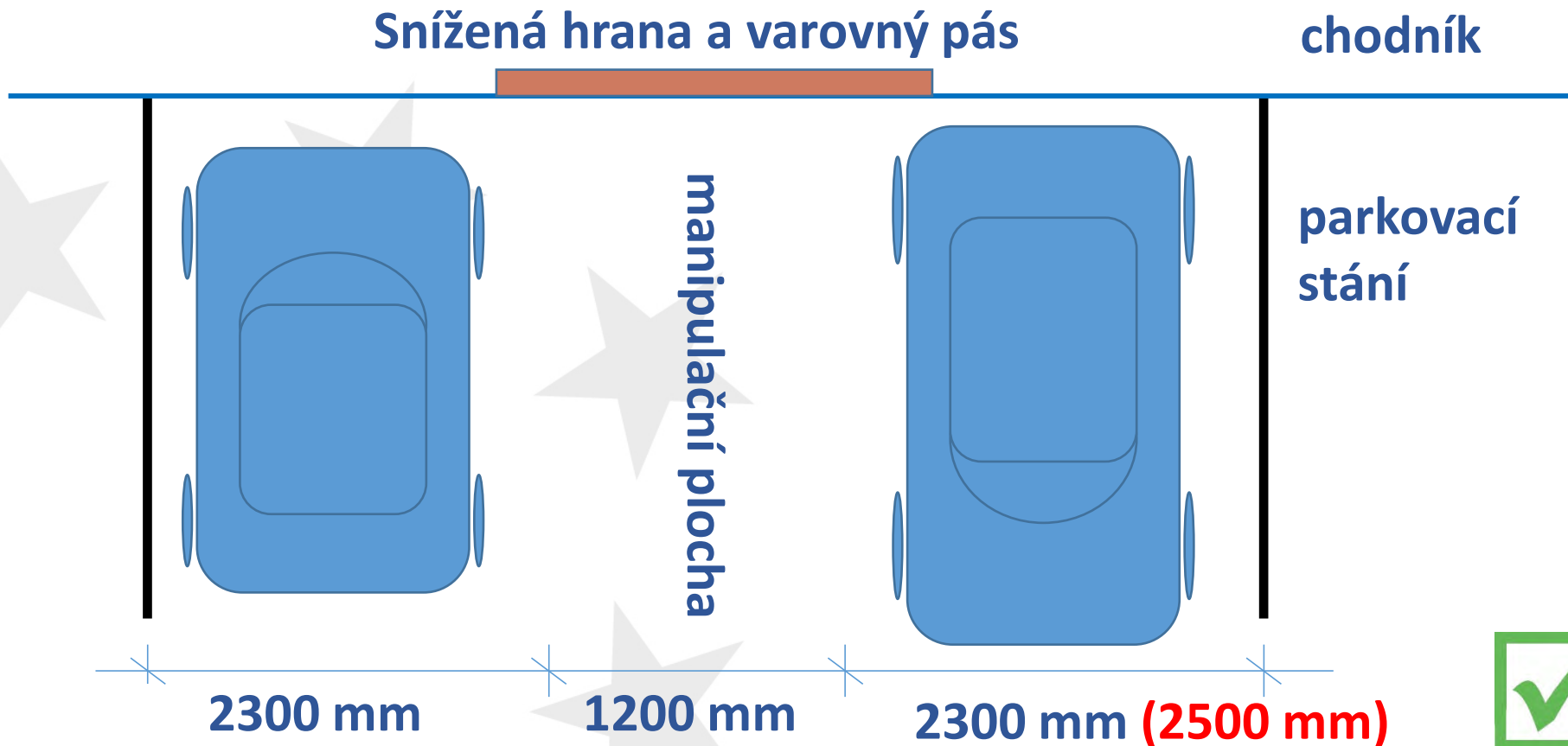

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

➤ Základní prvky přístupnosti

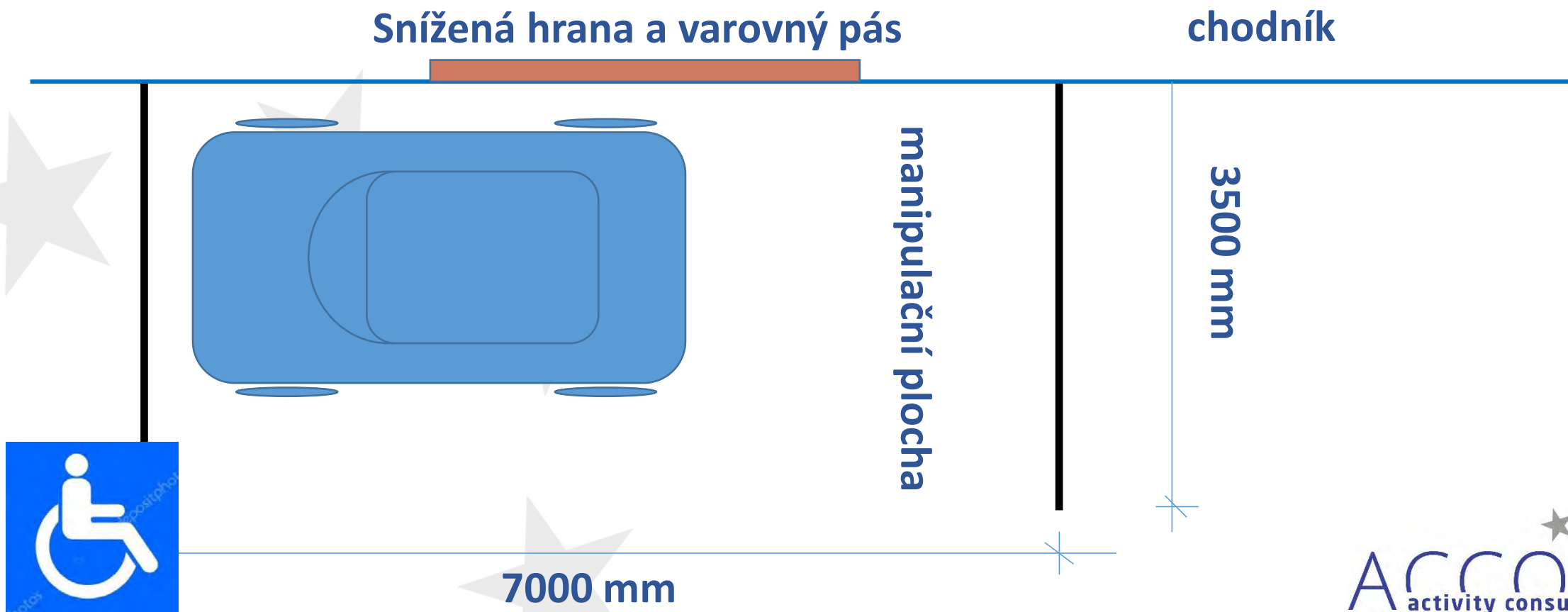
- ✓ Vyhrazené (kolmé) parkovací stání pro OZP:

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

➤ Základní prvky přístupnosti

- ✓ Vyhrazené (podélné) parkovací stání pro OZP:

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

➤ Základní prvky přístupnosti

✓ Parkovací místa

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

➤ Požadavky osob se zrakovým postižením:

✓ Vytvoření podmínek pro samostatný a bezpečný pohyb

✓ Zrakově postižení se pohybují za pomoci:

- techniky dlouhé bílé hole
- vodícího psa
- akustického navádění (echolokace, AOM,...)
- hmatové podpory (hmatné prvky, taping,...)

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

➤ Požadavky a potřeby osob se zrakovým postižením:

✓ k orientaci používají jiné smysly:

- hmatové vjemy (např. od bílé hole)
- sluchové vjemy (např. o rychlosti a intenzitě vozidel na přechodu)
- čichové vjemy

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

ZDRAVÉ OKO	NEOSTRÉ VIDĚNÍ	TRUBICOVÉ VIDĚNÍ
		
PERIFERNÍ VIDĚNÍ	DÍLČÍ VÝPADKY VIDĚNÍ	POKŘIVENÉ VIDĚNÍ
		

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

✓ Požadavky a potřeby osob se zrakovým postižením:

➤ Základní bariéry ve veřejném prostoru:

- orientace v prostoru (vytvoření představy bez vizuálních vjemů - ostatními smysly: sluchem a hmatem)
- se získáním informací (hmatové úpravy, AOM, IS, ...)
- s kvalitou pochozích ploch;
- nedostatečný volný průchozí prostor u vodicích linií a nečekané překážky (předměty v prostoru, výkopy, zábory)

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

➤ Požadavky a potřeby osob se zrakovým postižením:

✓ cílem je vytvořit podmínky pro samostatný pohyb

- bezpečné
- logické
- pochopitelné
- odpouštějící

prostředí

✓ respektování pravidel prostorové orientace

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

- **Požadavky a potřeby osob se zrakovým postižením:**
 - ✓ **Prostorová orientace:**
 - základní dovednost nezbytná pro samostatný pohyb zrakově postiženého ve venkovním prostředí
 - proces získávání a zpracovávání informací (vjemů) za účelem plánování a cíleného přemístování se ve veřejném (v dopravním) prostoru
 - **metoda jak nahradit vizuální vjemy jinými smysly**

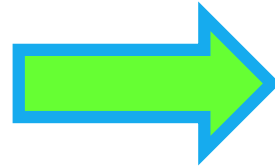
3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

✓ Prostorová orientace:

Přímá chůze

Přechod volných prostranství, přecházení ulice, ...

Odhad vzdálenosti při chůzi

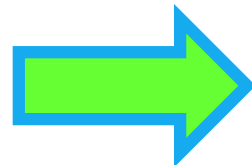
Vyhledání pokračování přerušené vodící linie, orientace v prostoru

Otáčení – odhad úhlů

Změny směru chůze, nasměrování k orientačně významným místům

Vzdálenost zdroje zvuku

Ozvučený semafor SSZ, vzdálenost a rychlost dopravního prostředku

Rozlišování směru zdroje zvuku

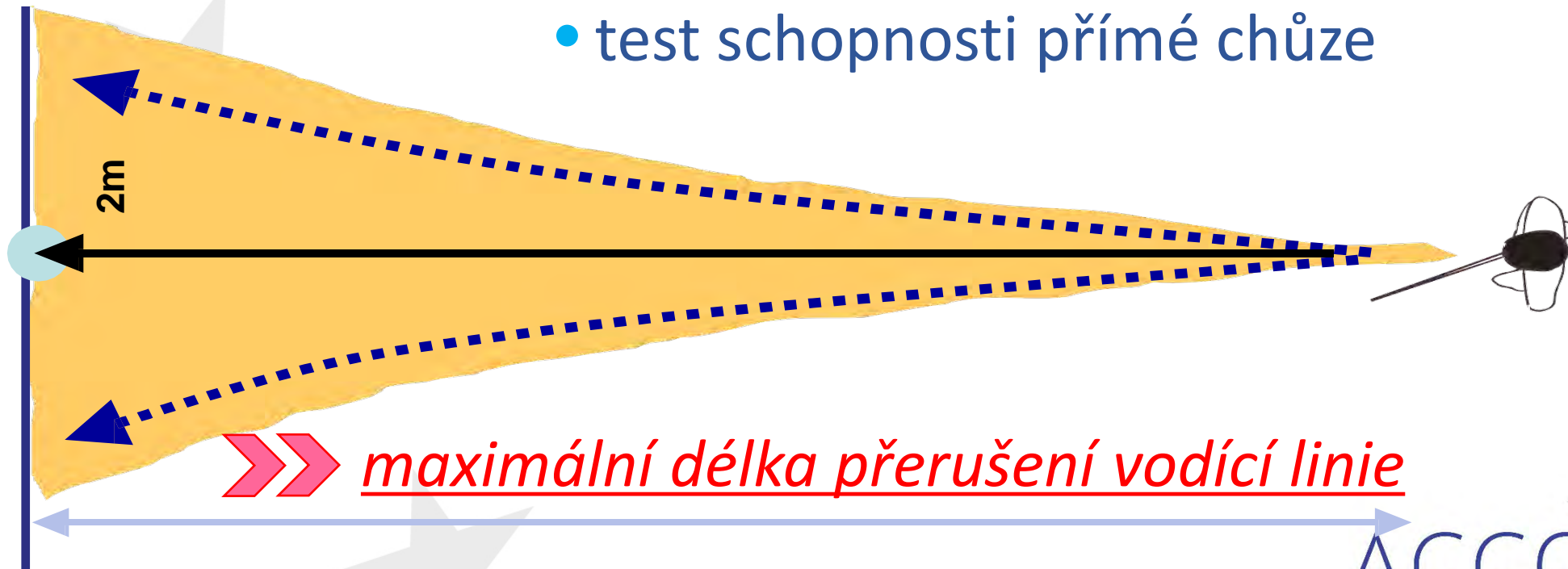
Představa o křižovatce, sledování pohybu zvukových zdrojů

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

➤ Požadavky a potřeby osob se zrakovým postižením:

✓ Prvky prostorové orientace:

- test schopnosti přímé chůze

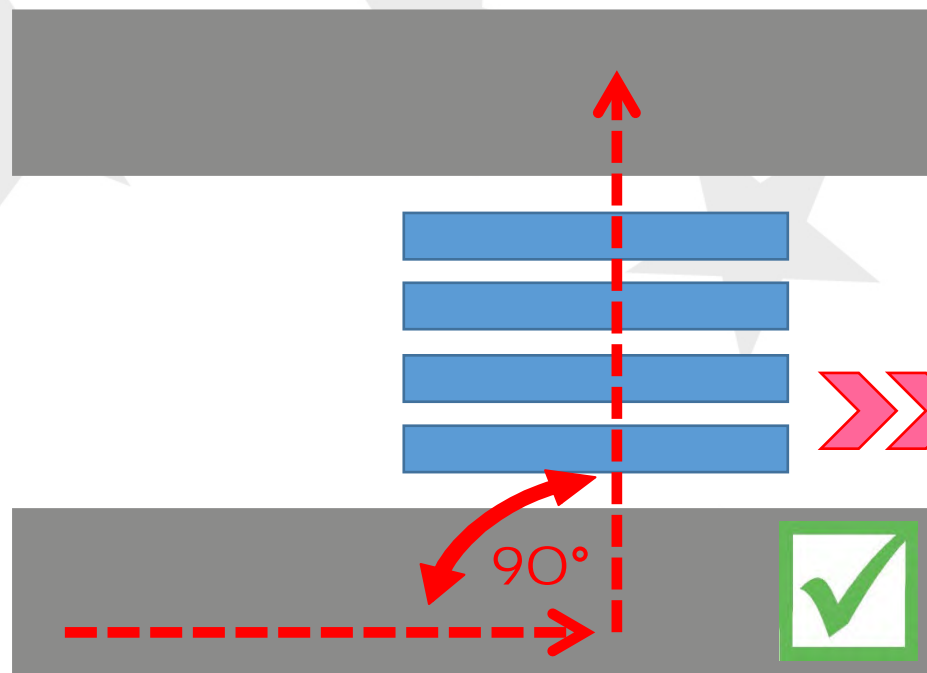

➤➤➤ maximální délka přerušení vodící linie

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

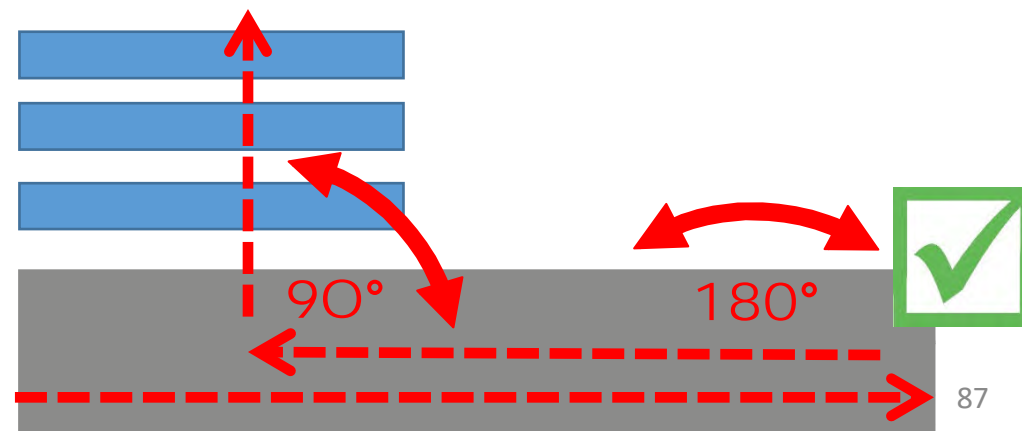
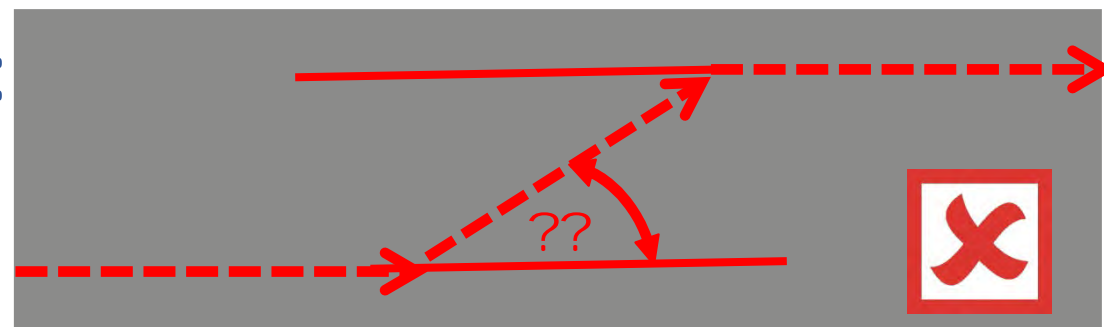
➤ Požadavky a potřeby osob se zrakovým postižením:

✓ Prvky prostorové orientace:

- otáčení a odhad úhlů

odbočení
v pravém
úhlu

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

➤ Požadavky a potřeby osob se zrakovým postižením:

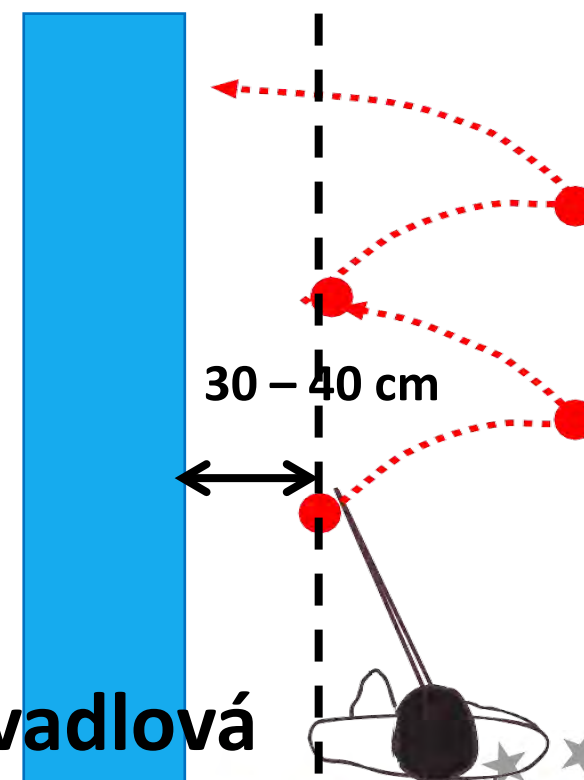
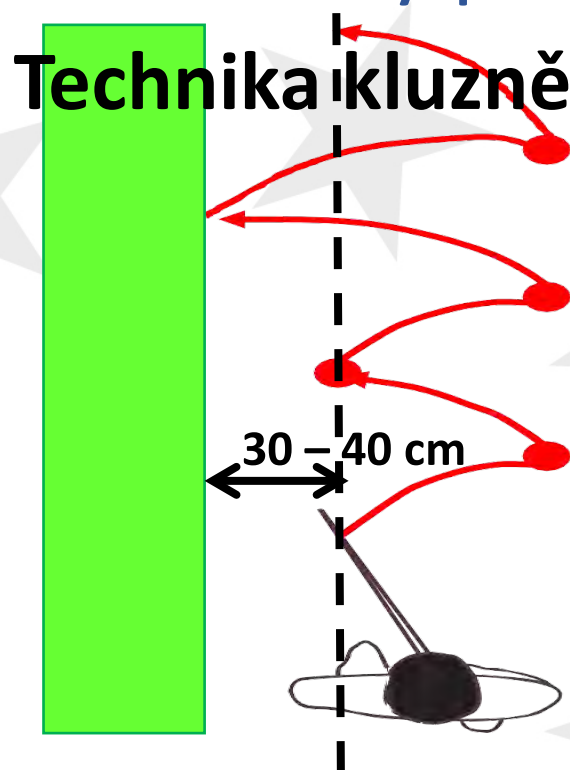
✓ Prvky prostorové orientace:

Technika kluzně kyvadlová

- techniky chůze s bílou holí u vodící linie

Technika kyvadlová

průchozí prostory

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

- **Požadavky a potřeby osob se zrakovým postižením:**
 - ✓ Požadavky na tvorbu prostředí:
 - při prostorové orientaci lze získat jen ty informace, které je možné najít a identifikovat
 - veškeré změny musí být „čitelně“ vyznačeny
 - prostorová orientace má daná pravidla, jak se zrakově postižený má pohybovat – pokud je stavba řešena jinak, je prostředí bariérové a nebezpečné

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

➤ Požadavky a potřeby osob se zrakovým postižením:

✓ Základní parametry přístupnosti staveb:

- řešení vodící linie
- bezpečná trasa (průchozí prostor u vodící linie, označení překážek a podchozí výška)
- materiály a řešení hmatových úprav
- barevné kontrasty
- akustické a orientační systémy

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

➤ Vodící linie

- ✓ je bezpečné místo, podél kterého se nevidomý pohybuje pomocí techniky bílé hole
- ✓ je umístěna na vzdálenější straně směrem od komunikace, výjimkou může být řešení pěší trasy za zeleným pásem
- ✓ vodící linií nesmí být obrubník u komunikace
- ✓ vodící linie není: rozhraní dlažba – tráva/zeleň; zapuštěný prvek; rozhraní dvou odlišných materiálů

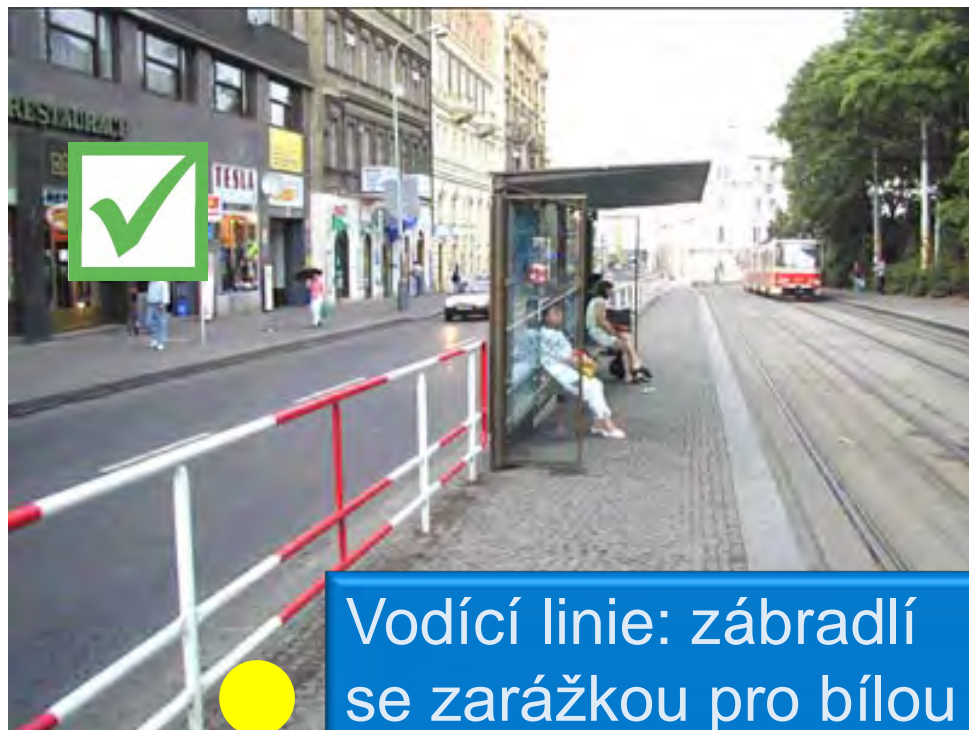
3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

➤ Vodící linie

- ✓ přírozená vodící linie - součást prostředí (stěny domů, podezdívky plotů, ploty, zídky, zábradlí s vodící tyčí, obrubník o výšce minimálně 60 mm)
- ✓ umělá vodící linie – **pouze pokud není možnost řešit přírozené v.l.**, u.v.l. nezajišťuje vždy bezpečné vedení nevidomého v prostoru (**drážkované dlaždice** prvek dle NV 163/2002 Sb. a dle TN TZÚS 12.03.06)

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

➤ Přirozená vodící linie

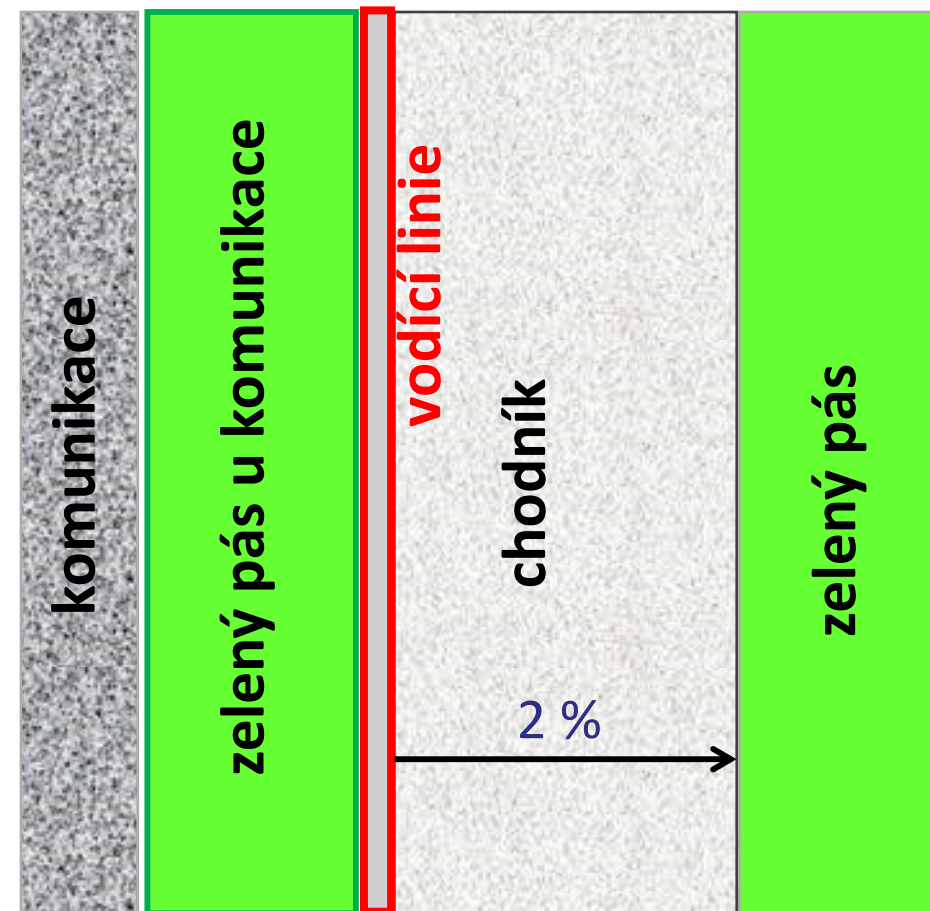
Vodící linie: zábradlí se zarážkou pro bílou hůl

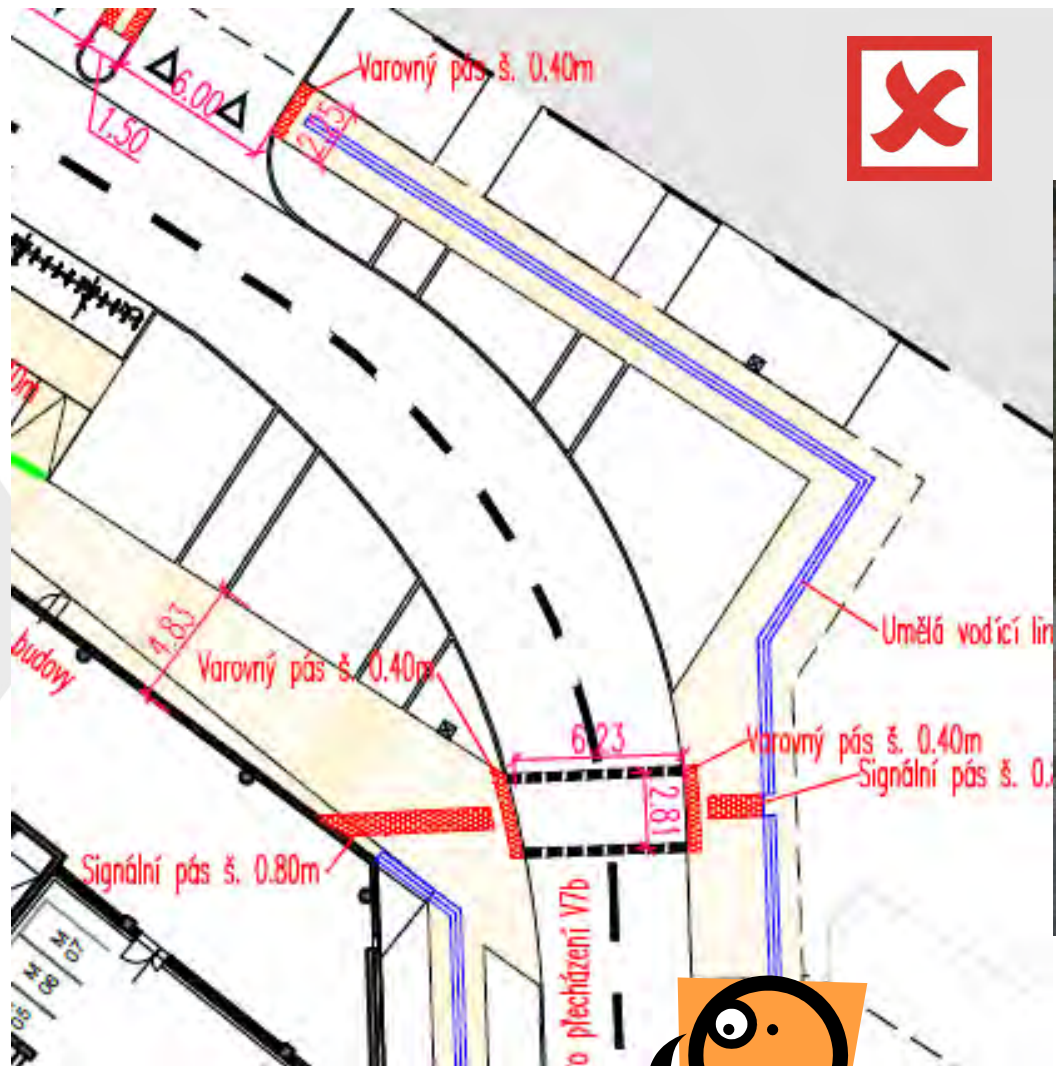
Vodící linie: zeď a zahradní obruba

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

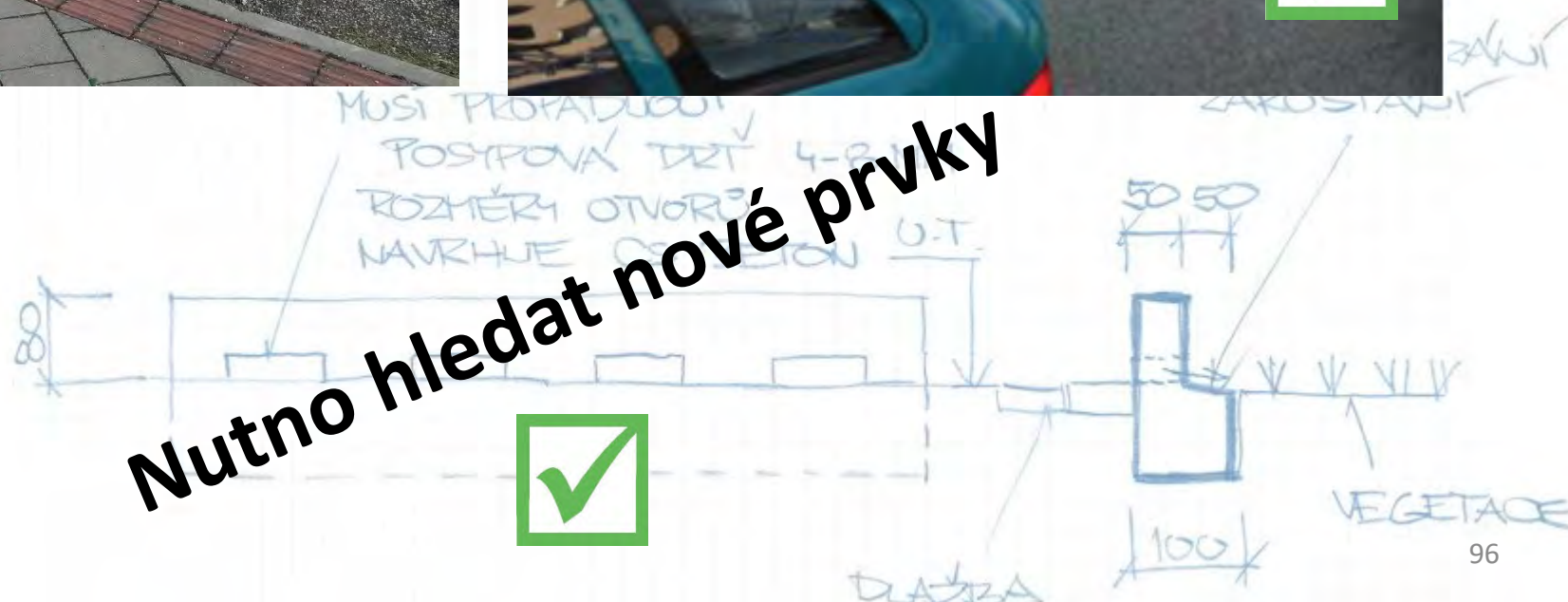
➤ Vodící linie u komunikace

➤ Vodící linie a (modro) zelená infrastruktura

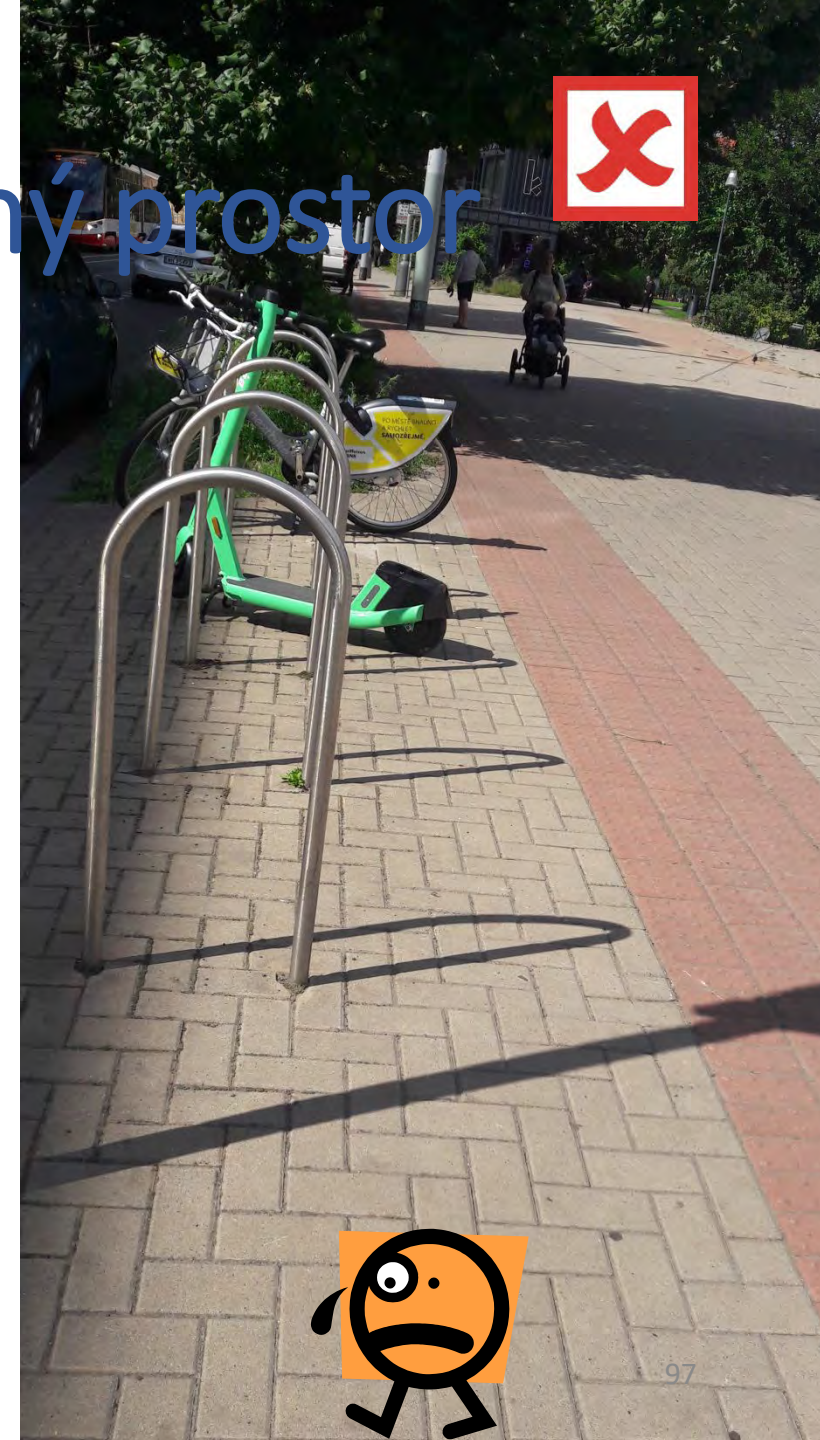
➤ Vodící linie a (modro) zelená infrastruktura

Nutno hledat nové prvky

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

- Překážky u vodící linie
- ✓ do průchozího prostoru podél vodící linie se nesmí nic umísťovat!
- ✓ POZOR na umístění reklamních stojanů, mobiliáře, výkladců, záborů a ohrazení (staveniště)
- ✓ podél umělé vodící linie musí zůstat oboustranně volný prostor v šířce 800 mm od osy u.v.l.

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

➤ Předzahrádky:

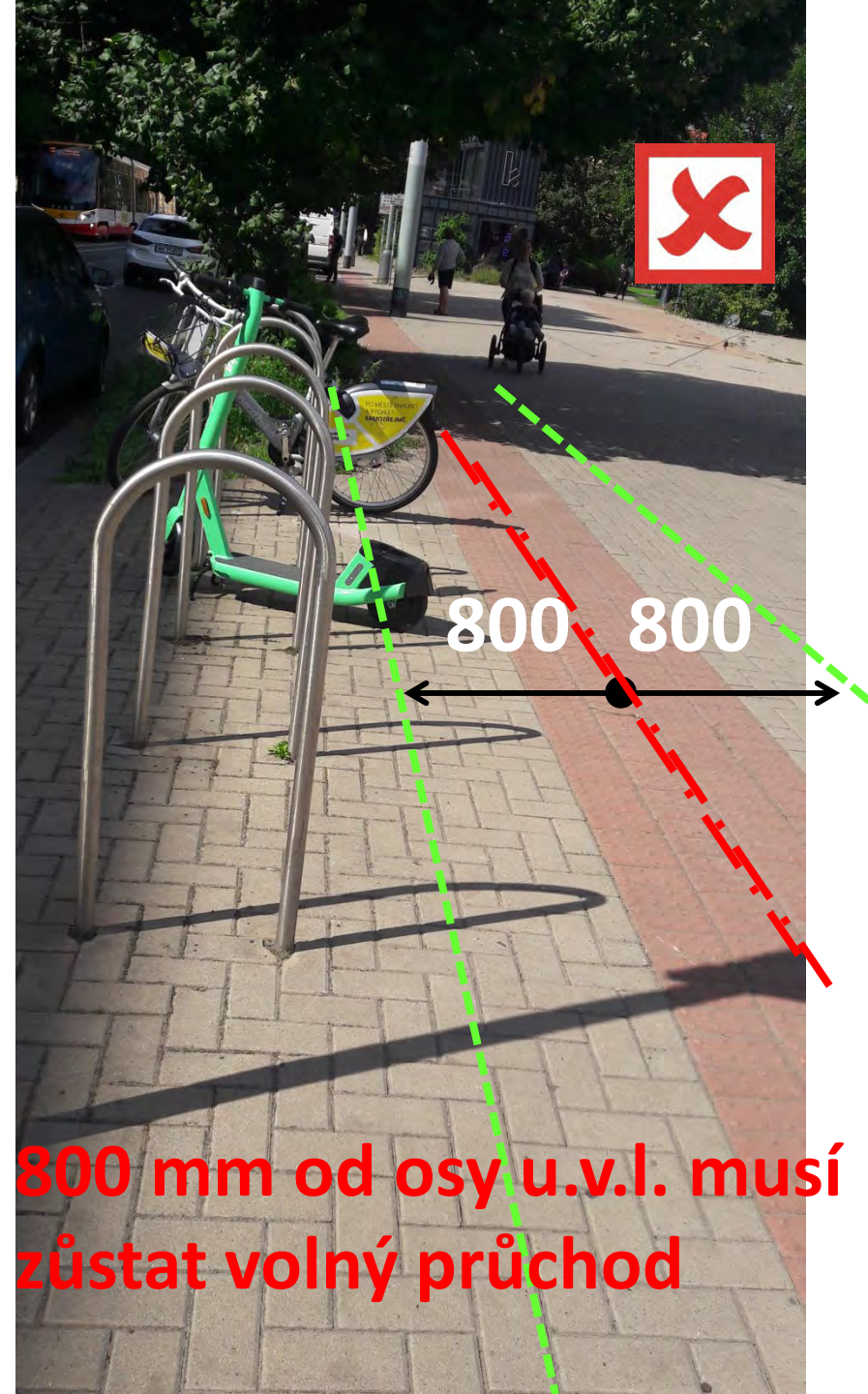
3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

➤ Překážky v průchozím prostoru:

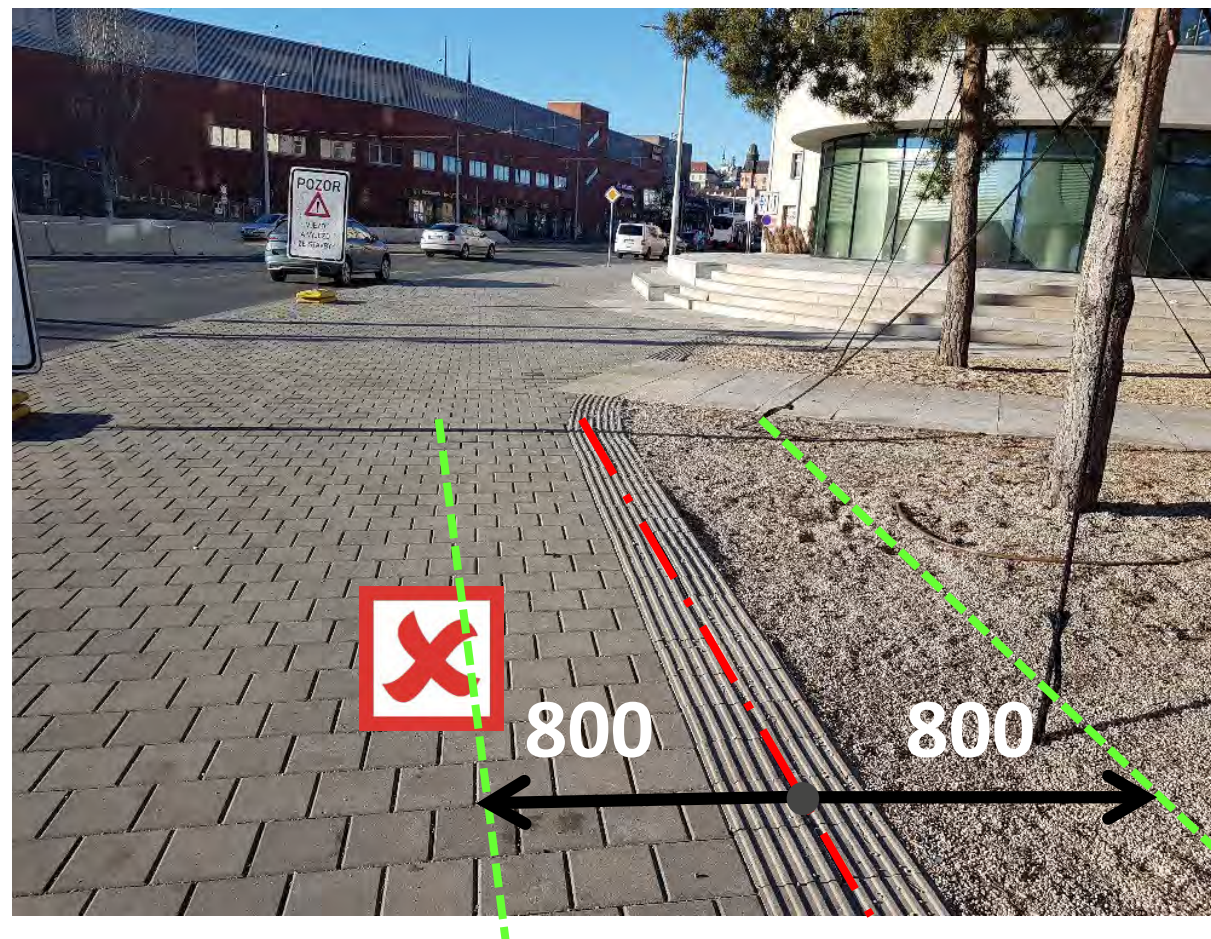
3. Bezbariérové užívání

➤ Překážky u vodících linií:

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

➤ Překážky u vodící linie:

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

➤ Označení překážek

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

➤ Požadavky pro přístupnost prostředí:

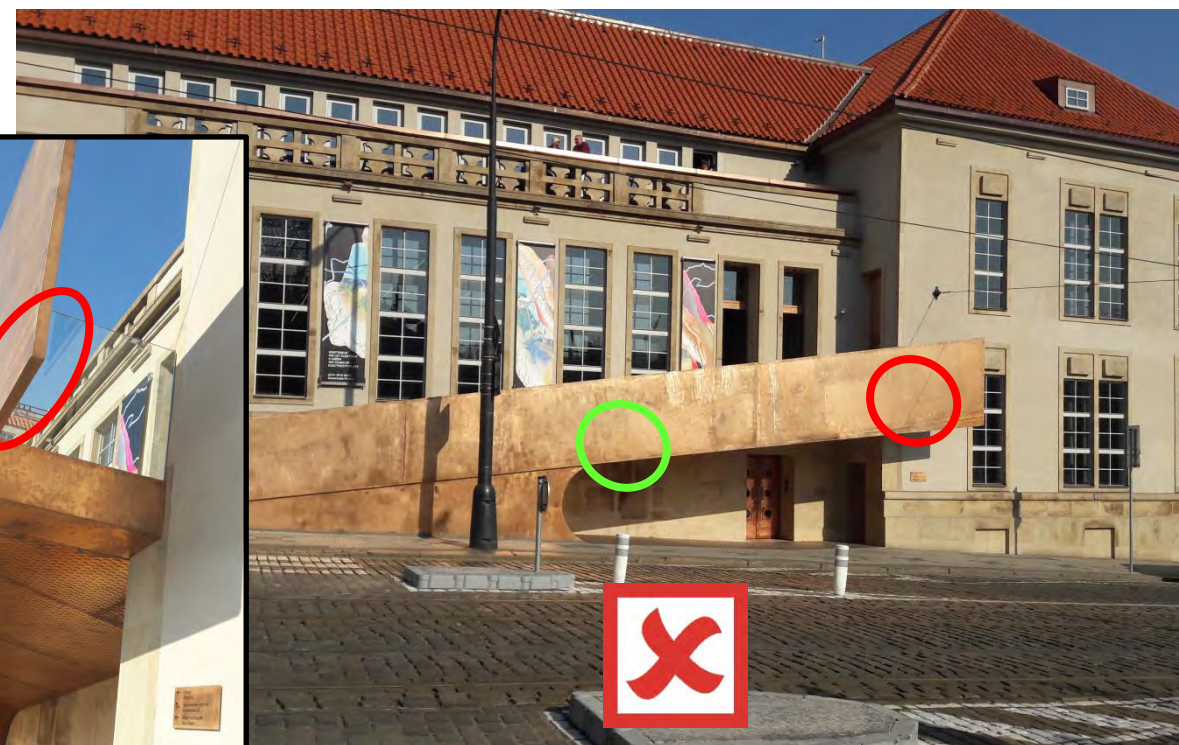
- ✓ podchozí výška (schodiště)

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

➤ Požadavky pro přístupnost prostředí:

- ✓ podchozí výška a překážky

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

➤ Ohraničení staveniště a zábory

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

➤ Základy hmatových úprav

- mnoho chyb v hmatových úpravách svědčí **o nepochopení smyslu úprav, o nepochopení principu samostatného pohybu nevidomých**
- projektanti se domnívají, že hmatná dlažba vždy **bezpečně plní svou funkci** a je vždy **hmatově dostatečně kontrastní**
- často se setkáváme s nesmyslným používáním („nadužíváním“) hmatné dlažby: „čím více, tím lépe“

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

➤ Základy hmatových úprav

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

➤ Základy hmatových úprav

3. Bezbariérové užívání dopravních staveb

➤ Základy hmatových úprav

- ✓ materiály pro hmatové úpravy

Používat lze jen certifikované materiály:

dle NV 163/2002 Sb. a TN TZÚS 12.03.04 a 06

Nutno dodržovat parametry jednotlivých prvků!

POVINNOST LEMOVÁNÍ ROVINNOU DLAŽBOU!

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

➤ Základy hmatových úprav

- ✓ certifikované materiály varovné a signální pásy

**Betonová dlažba
s lemováním
dlažbou bez fazet**

**Umělý kámen s lemováním
rovinnými deskami**

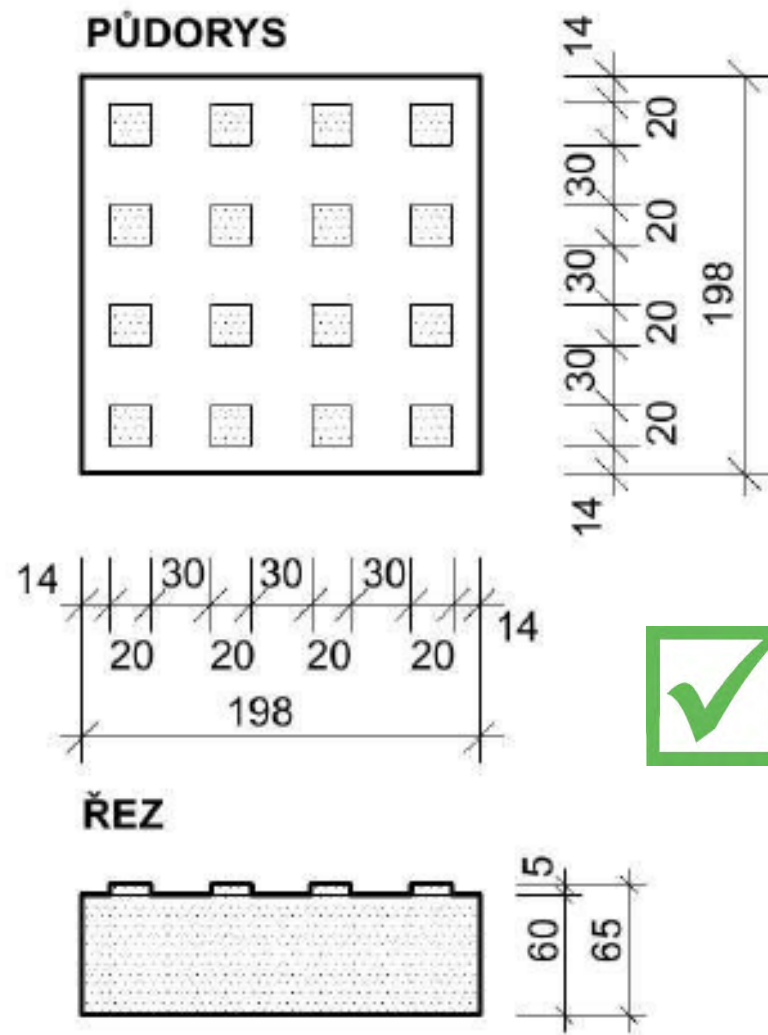
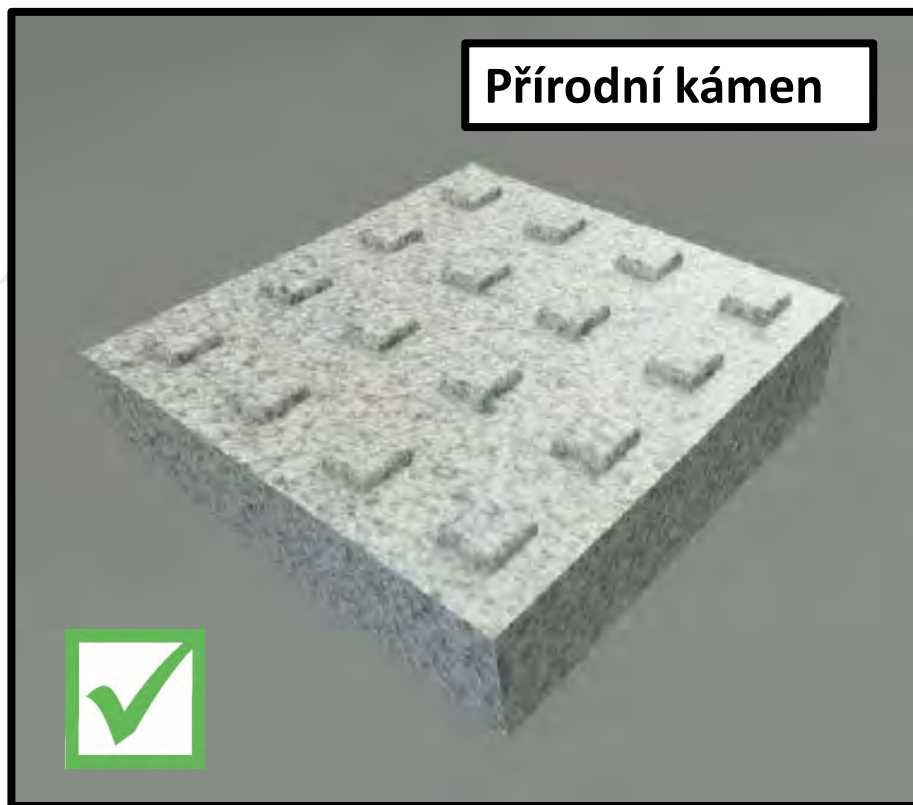

Nalepovací pásy Media line

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

➤ Základy hmatových úprav

✓ Přírodní kámen

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

➤ Základy hmatových úprav

- ✓ certifikované materiály pro hmatové úpravy dle **12.03.04**
 - materiály pro varovné a signální pásy („bublinky“)
 - dle vyhl. č. 398/2009 Sb.:

Povrch signálního a varovného pásu musí mít nezaměnitelnou strukturu a charakter povrchu odlišující se od okolí; musí být vnímavelný bílou holí a nášlapem.

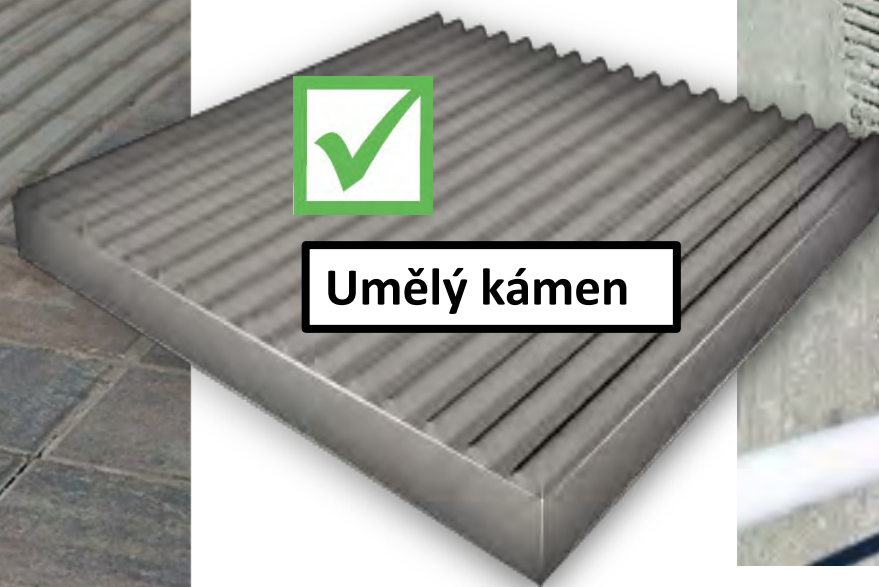
*chybí lemování
rovinnou dlažbou!*

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

➤ Základy hmatových úprav

- ✓ certifikované materiály pro vodící linie 12.03.06

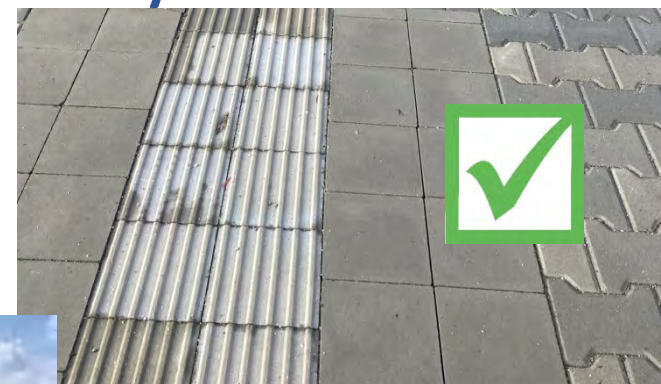
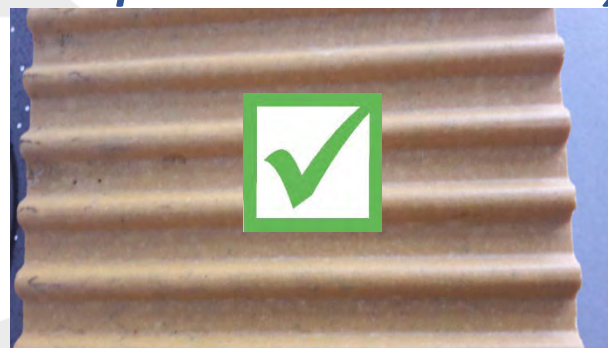
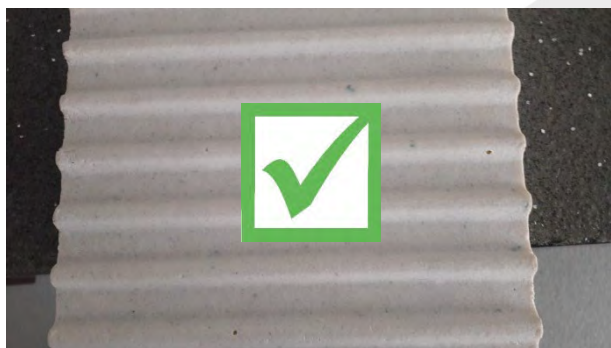
3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

➤ Základy hmatových úprav

✓ certifikované materiály pro hmatové úpravy dle **12.03.06**

- materiály pro umělé vodící linie: („drážky-sinusovka/trapez“)
- dle vyhl. č. 398/2009 Sb.:

Umělou vodící linii tvoří podélné drážky

**chybí lemování
rovinnou dlažbou!**

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

➤ Základy hmatových úprav

✓ Hmatové prvky - rozdělení:

- prvky varovné: upozorňují na nebezpečný prostor, varují před nebezpečím
- prvky vodící: jsou zvláštní formou vodící linie – upozorňují na místa odbočení, navádí na směr přecházení, signalizují změnu režimu atp.
- prvky smíšené: kombinují varovné a vodící prvky

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

➤ Základy hmatových úprav

✓ Hmatové prvky:

- prvky varovné: varovný pás, hmatný pás na cyklostezce s odděleným provozem (C10)
- prvky vodící: umělá vodící linie, signální pás, vodící pás přechodu
- prvky smíšené: vodící linie s funkcí varovného pásu (použití pouze na dráze)

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

➤ Základy hmatových úprav

✓ Hmatové prvky – vlastnosti:

- mají přesně definovaný tvar
- mají definované vlastnosti (délka, šířka, přesah)
- zhotovují se pouze z certifikovaných materiálů
- **VŠECHNY prvky** vyžadují **lemování rovinnými deskami nebo dlažbami bez fazet** = zajištěný **hmatový kontrast**
- **nesmí se používat k jinému účelu!**

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

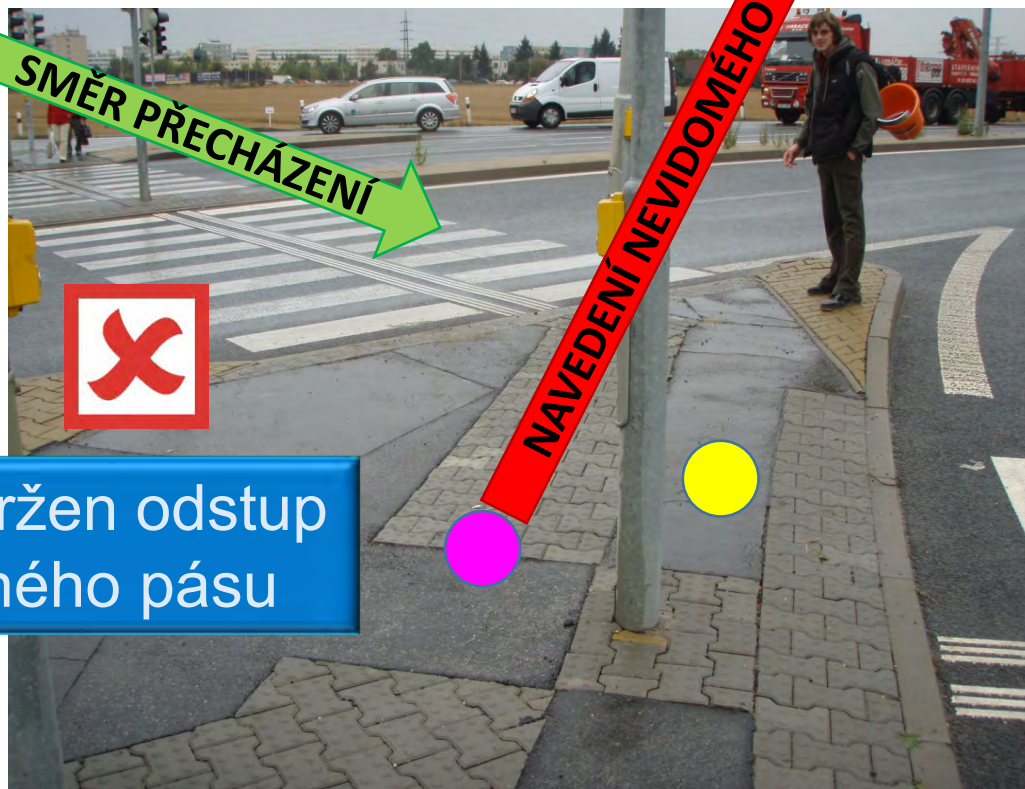
➤ Základy hmatových úprav

- ✓ SIGNÁLNÍ PÁS (přechody a místa pro přecházení)
 - oboustranný přesah od varovného pásu 800 mm
 - ve vzdálenosti 800 mm od s.p. nesmí být žádné překážky
 - **musí navádět na směr přecházení!!!!**
 - pokud přechod nebo MP není bezpečné, signální pás se neřeší (viz ČSN 73 6110 Z1 čl. 10.1.3.1.14)
 - při křížení dvou signálních pásů se hmatná dlažba vynechává

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

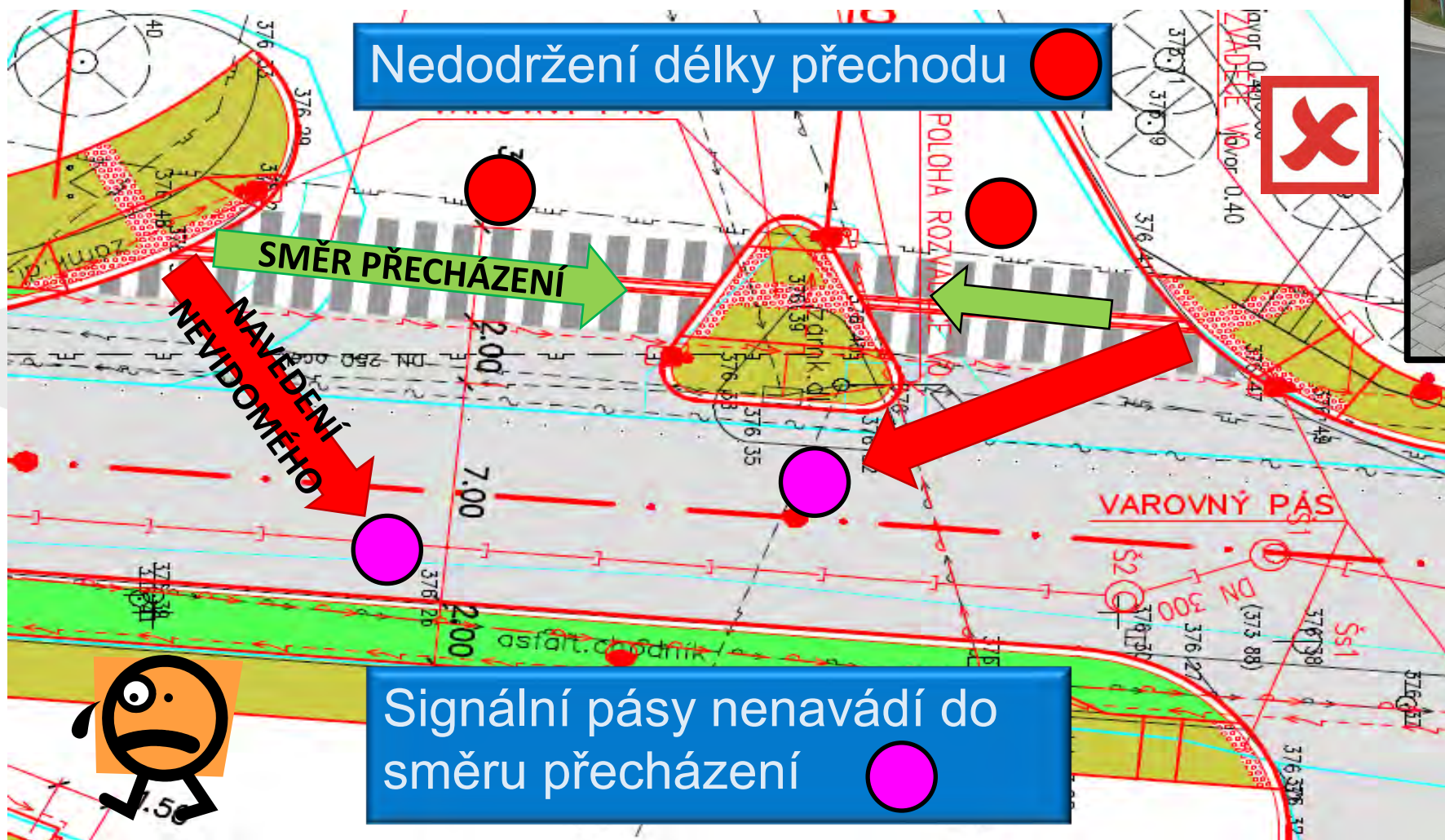
➤ Základy hmatových úprav

✓ SIGNÁLNÍ PÁS

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

➤ Základy hmatových úprav

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

- Základy hmatových úprav
 - ✓ **SIGNÁLNÍ PÁS**

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

➤ Základy hmatových úprav

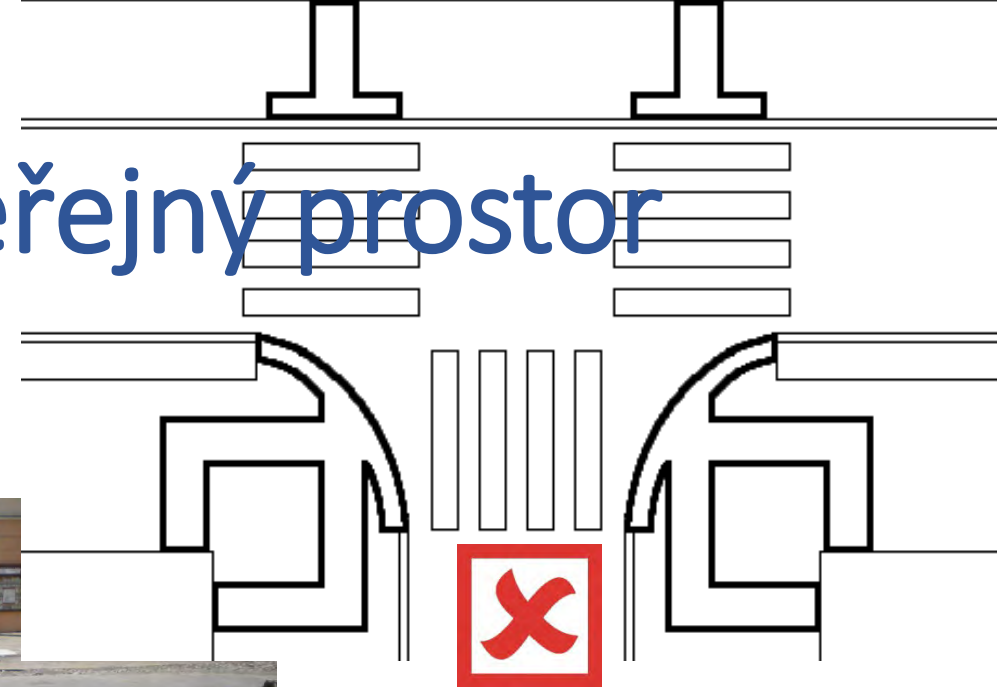
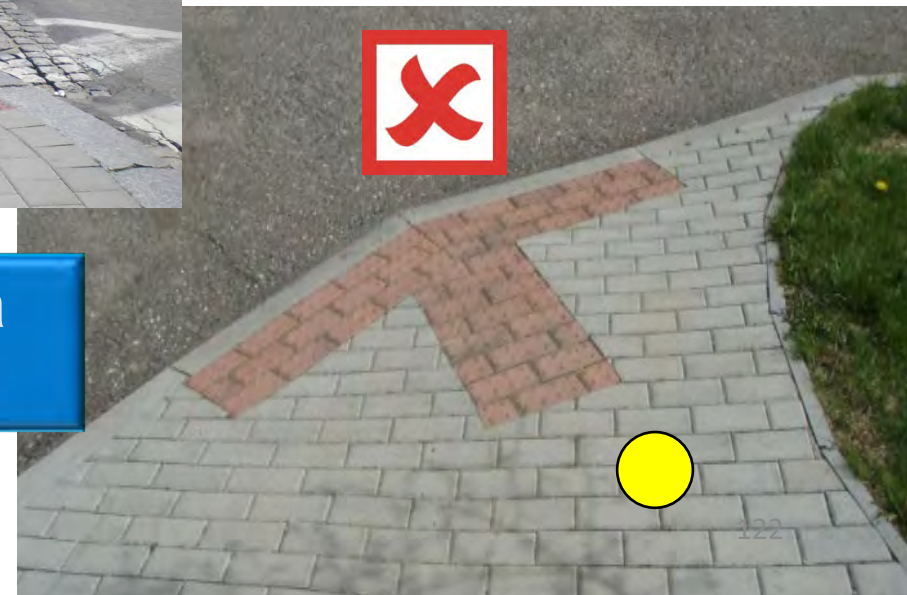
✓ SIGNÁLNÍ PÁS

Překážka v průchozím prostoru u sign. pásu

Signální pás nezačíná u vodící linie

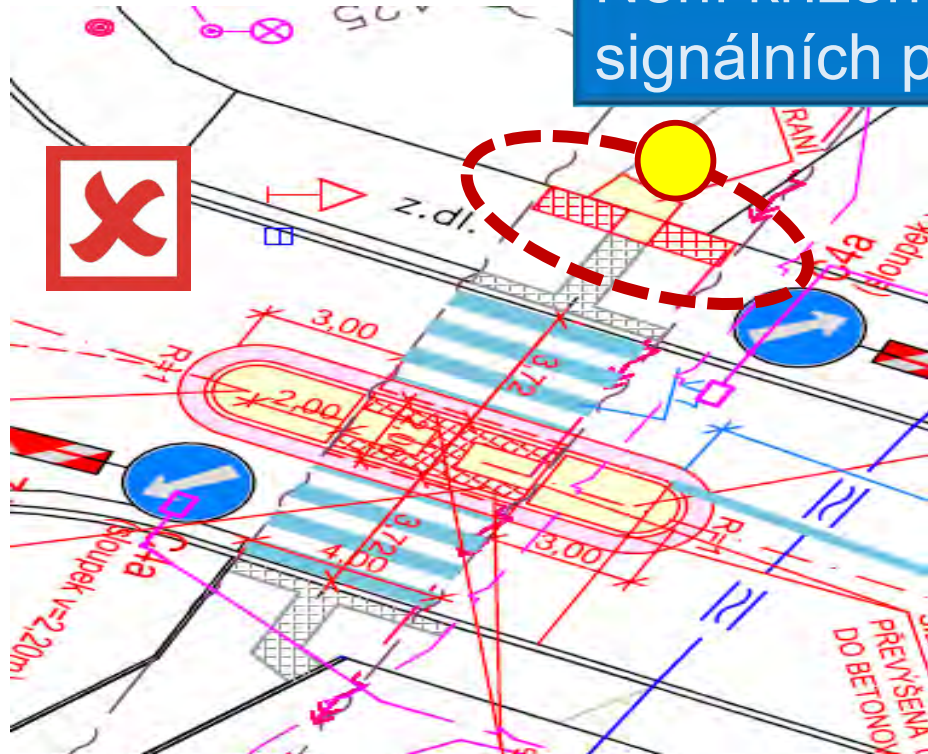

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

➤ Základy hmatových úprav

✓ SIGNÁLNÍ PÁS

Není křížení
signálních pásů !!

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

- Základy hmatových úprav – při křížení hmatných prvků je nutné jejich přerušení

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

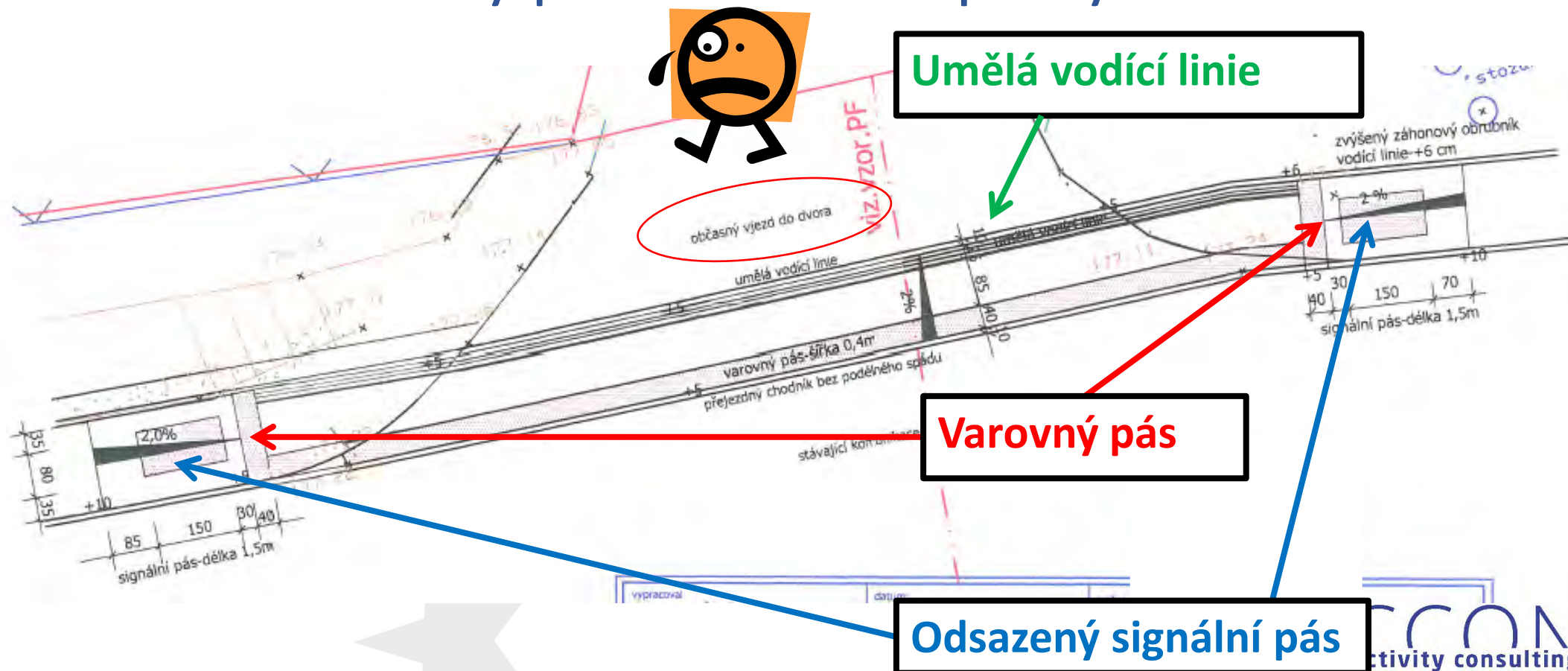
➤ Základy hmatových úprav

✓ zásady křížení hmatných prvků

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

- Základy hmatových úprav
- ✓ Řešení a materiály pro hmatové úpravy

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

➤ Základy hmatových úprav

✓ Řešení a materiály pro hmatové úpravy

„STYLOVĚ, CHYTŘE A UDRŽITELNĚ“

Vodící linie chybně řešená jako varovný pás

Bez komentáře: bylo zkolaudováno

Stavba byla zkolaudována (2022)

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

- **Požadavky pro přístupnost prostředí:**
 - ✓ vizuální (barevné) kontrasty:
 - nutné dodržet pro hmatové úpravy
 - označení bezpečnostního odstupu na zastávkách
 - barevné kontrasty prosklených ploch (přístřešky zastávek, prosklené vstupy, schodiště atp.)
 - kontrastní značení stupňů schodiště

Požadavek pro zajištění bezpečnosti pro všechny uživatele s výjimkou zcela nevidomých

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

➤ Vizuální kontrasty - skleněné plochy

Vstupy:

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

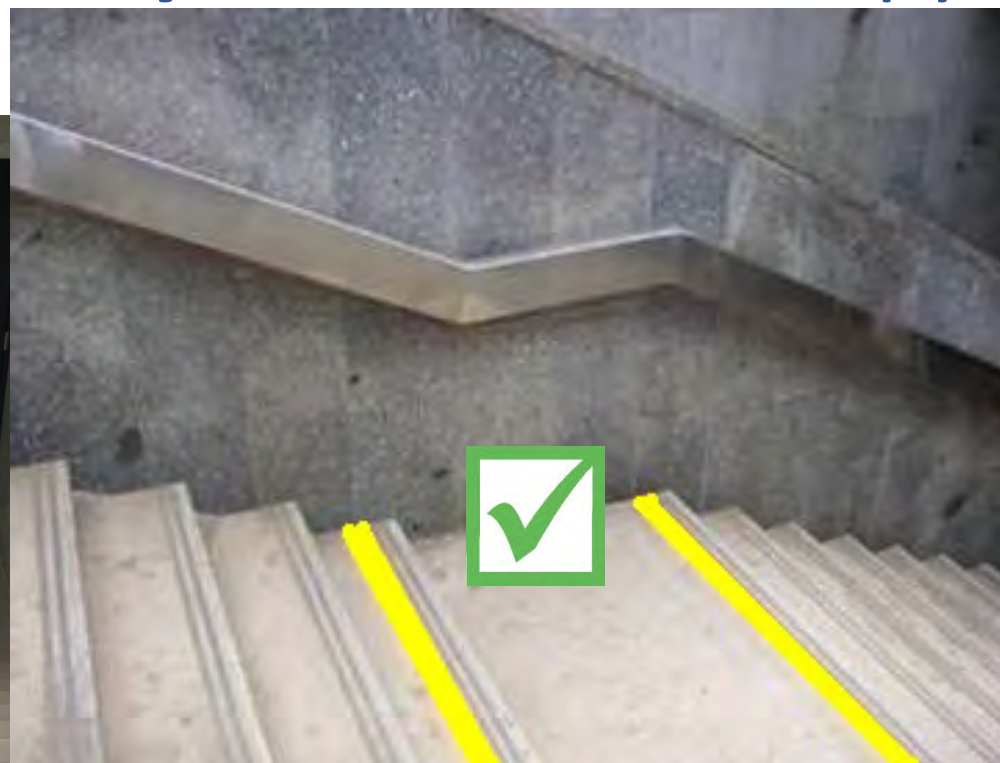
➤ **Vizuální kontrasty - skleněné plochy**

Přístřešky zastávek:

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

➤ Vizuální kontrasty - schodiště a rampy

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

➤ Vizuální kontrasty - schodiště a rampy

✓ optické klamy

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

- **Požadavky a potřeby osob se zrakovým postižením:**
 - ✓ Akustické a orientační systémy:
 - AOM na nádraží, v terminálech, v metru,...
 - akustické ozvučení eskalátorů, pojízdných chodníků a schodiště
 - akustická signalizace SSZ
 - informační systémy s akustickým výstupem
 - inteligentní zastávky
 - ozvučení výtahů

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

- **Akustické a orientační systémy:**
 - ✓ Akustické navádění:
 - akustické orientační majáčky AOM

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

➤ Akustické a orientační systémy:

- ✓ Akustické navádění
- akustická signalizace SSZ

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

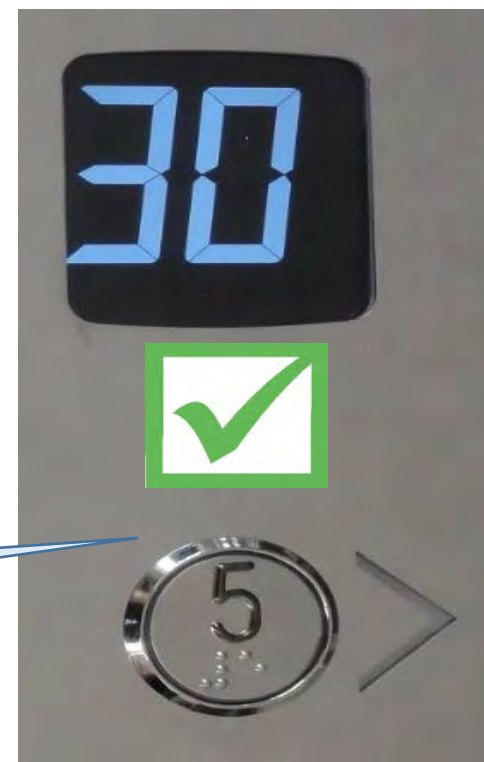
- Akustické a orientační systémy:
 - ✓ Akustické informace

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

- **Požadavky a potřeby osob se zrakovým postižením:**
 - ✓ Akustické informace:
 - akustické výstupy a ovladače výtahů

TŘICÁTÉ PATRO

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

➤ Přechody a místa pro přecházení

✓ přechody a místa pro přecházení (dále MP):
dle vyhl. č. 398/2009 Sb. – OSOVÁ VZDÁLENOST

- nesignalizované **přechody a MP** max. délka pro novostavby **6,5 m**, pro změny stavby **7 m**
- přechody se **SSZ** novostavby **9,5 m**, změna stavby v odůvodněných případech až **12 m**, na komunikacích s **nezvýšeným tram. pásem** až **17 m**

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

➤ Přechody a místa pro přecházení

✓ přechody a místa pro přecházení (dále MP):
dle vyhl. č. 398/2009 Sb. – OSOVÁ VZDÁLENOST

- **délky** lze v odůvodněných případech (doložení obalových křivek, úhel napojení komunikací nebo šířka jízdních pruhů) prodloužit až **o 1 m**

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

➤ Přechody a místa pro přecházení

✓ přechody a místa pro přecházení (dále MP):
dle ČSN 73 6110 Z1 – **NEJKRATŠÍ VZDÁLENOST**

- výše uvedené délky lze prodloužit až **o 3 m**

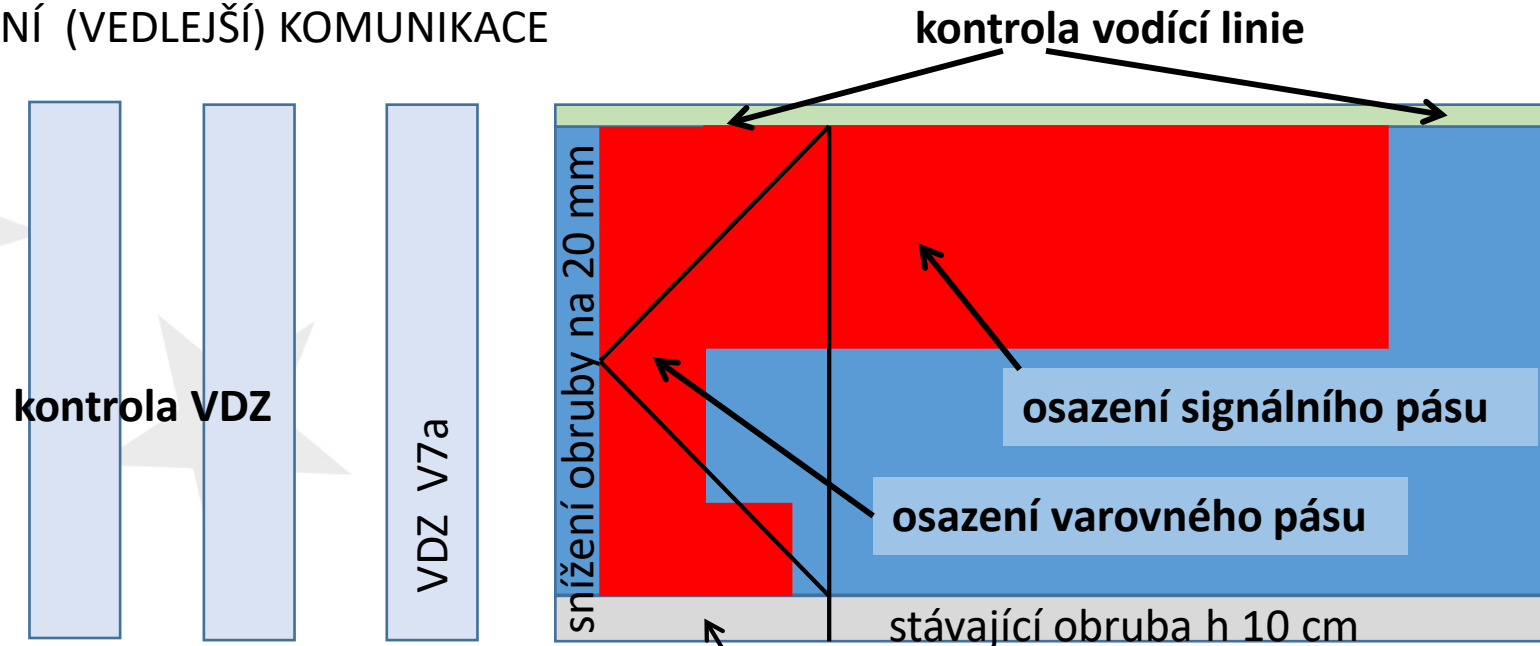
V případě použití délky dle ČSN je nutné doložit výjimku z obecných technických požadavků dle §169 SZ

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

➤ Přechody a místa pro přecházení

- ✓ přechod pro chodce

BOČNÍ (VEDLEJŠÍ) KOMUNIKACE

vložení přechodového prvku obruby

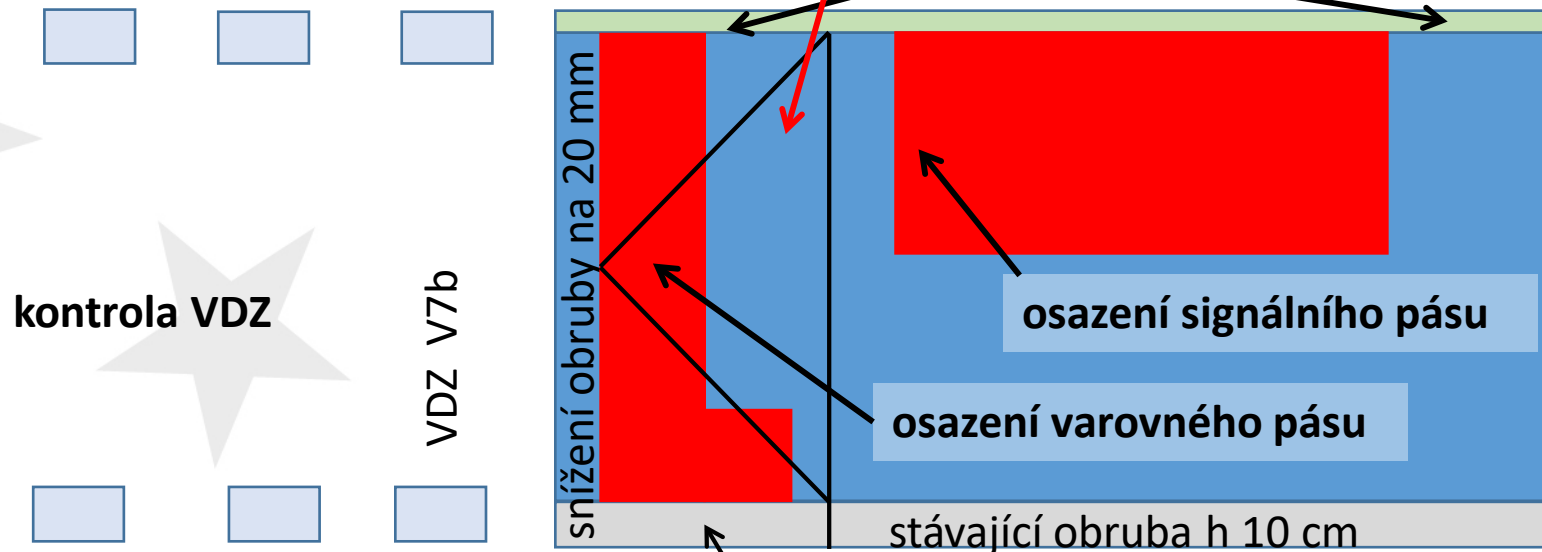
HLAVNÍ DOPRAVNÍ PROSTOR

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

➤ Přechody a místa pro přecházení

- ✓ místo pro přecházení

BOČNÍ (VEDLEJŠÍ) KOMUNIKACE

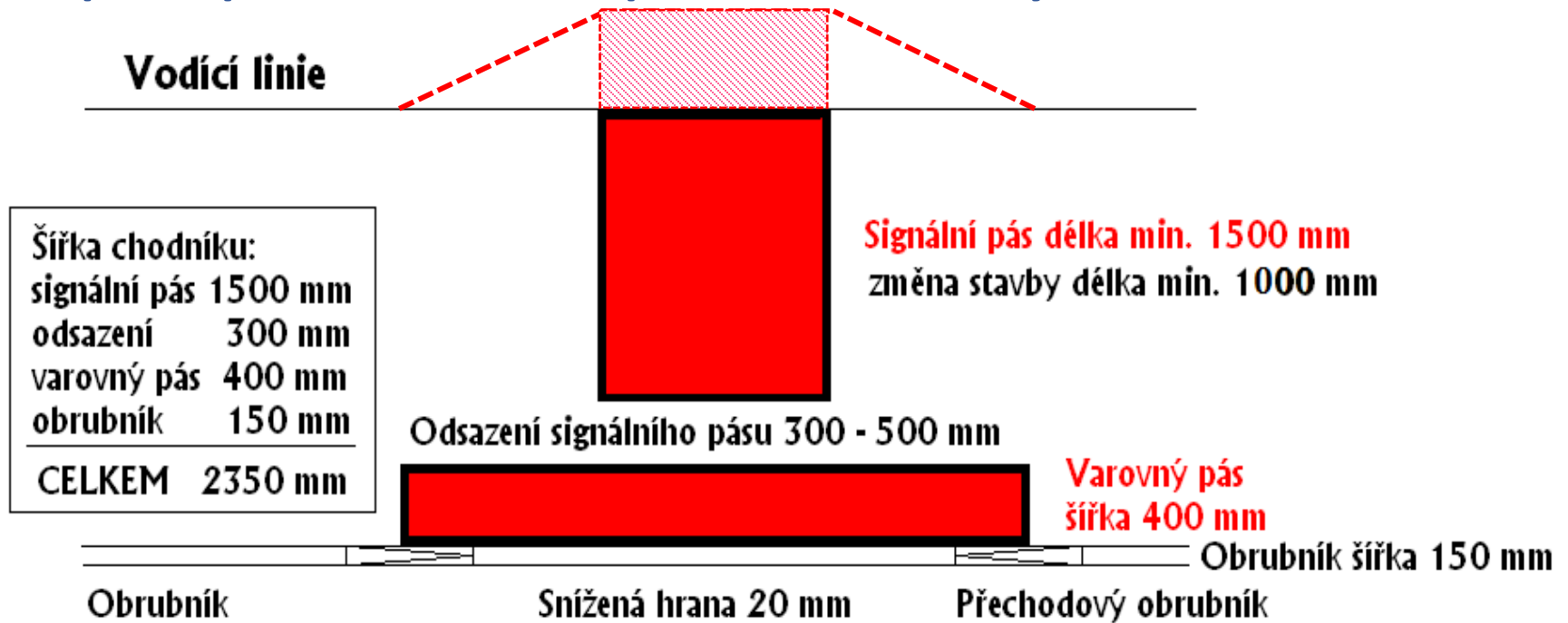

HLAVNÍ DOPRAVNÍ PROSTOR

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

➤ Přechody a místa pro přecházení

- ✓ místo pro přecházení příčné vazby

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

➤ Přechody a místa pro přecházení

- ✓ místo pro přecházení

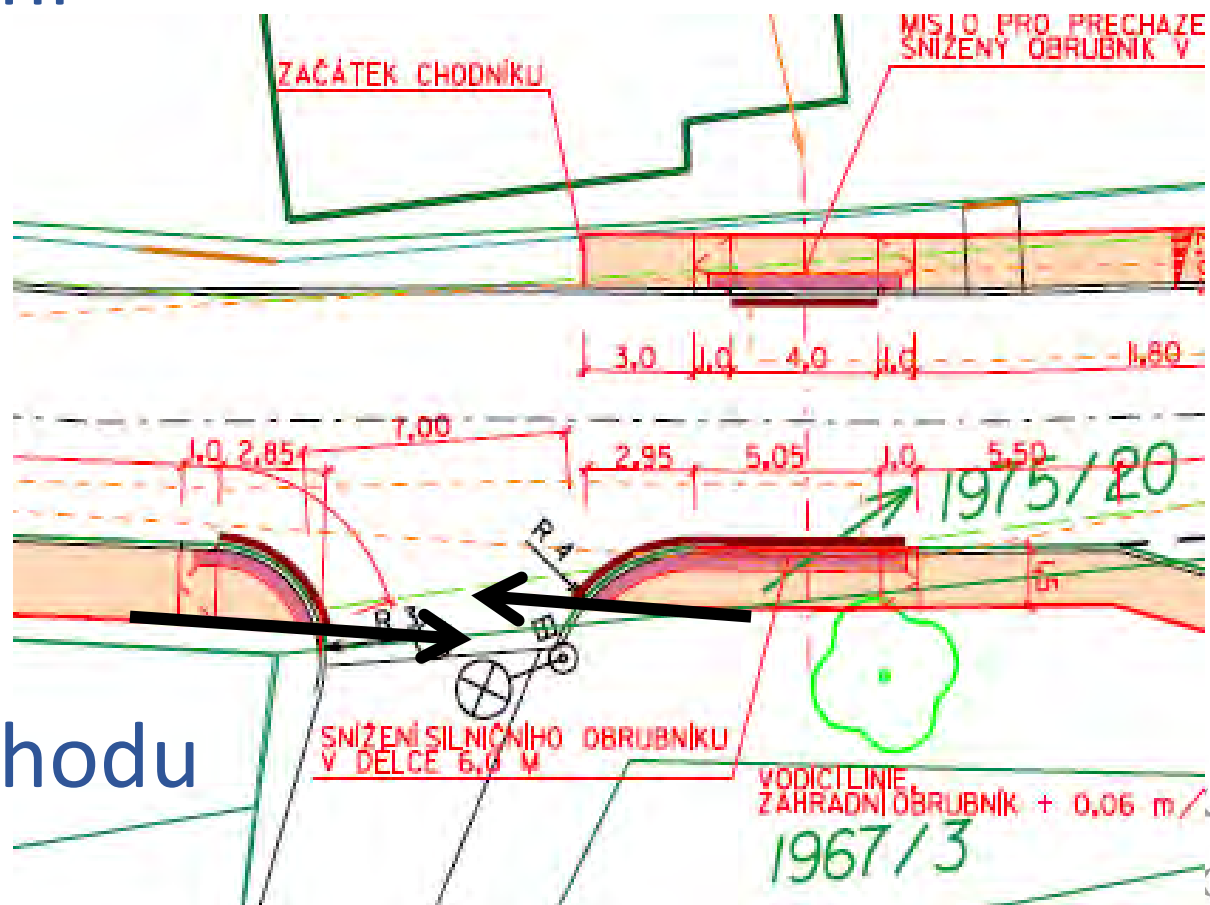
Minimální šířka chodníku:
150 mm obrubník
400 mm varovný pás (VP)
800 mm přesah VP od SP
800 mm signální pás (SP)
2150 mm CELKEM

2. Bezbariérové užívání dopravních staveb

➤ Přechody a místa pro přecházení

- ✓ místo pro přecházení

Pokud na sebe vodící
linie nenačítají,
odsazené signální pásy
není možné realizovat...
ani osadit vodící pás přechodu

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

➤ Přechody a místa pro přecházení

- ✓ místo pro přecházení
- na místě pro přecházení nemá chodec přednost
- odsazení signálního pásu od varovného pásu (specifické označení místa pro přecházení) o 0,3 -0,5 m je hmatem velmi obtížně a náhodně identifikovatelné
- **Tyto dva hlavní důvody vedou k snadné záměně míst pro přecházení s přechodem pro chodce !!!**

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

➤ Přečhody a místa pro přečházení

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

➤ Přejchody a místa pro přecházení

- ✓ místo pro přecházení

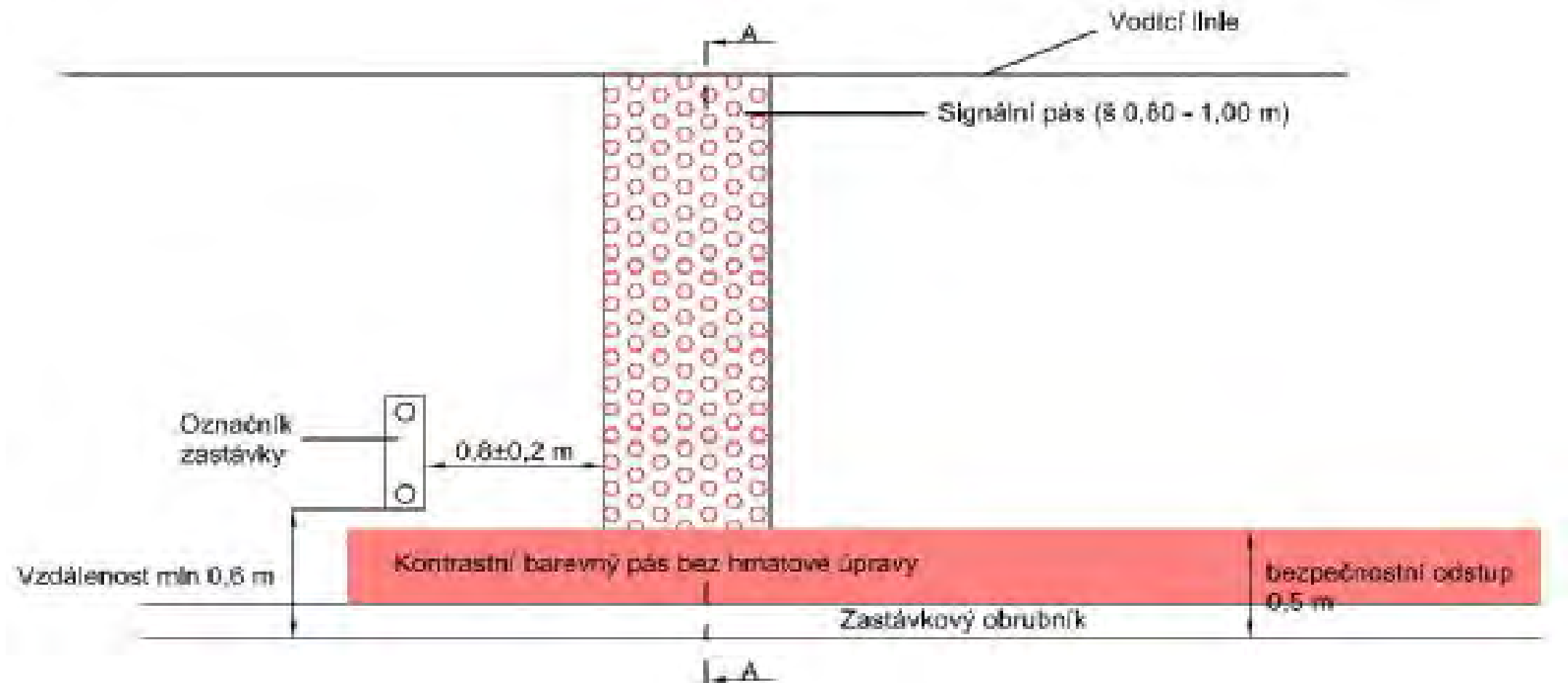
3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

➤ Základní prvky přístupnosti

- ✓ Zastávky veřejné dopravy
- ✓ Autobusová, trolejbusová a tramvajová zastávka
 - šířka zastávky (ČSN 73 6425-1)
 - výška nástupní hrany (160 – 200 mm) – možnost výjimky
 - signální pás od vodící linie směrem k nástupu do prvních dveří
 - bezpečnostní odstup do 500 mm od nástupní hrany jen v kontrastní barvě

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

➤ Zastávky veřejné dopravy

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

➤ Zastávky veřejné dopravy

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

➤ Zastávky veřejné dopravy - tramvajová trať:

- ✓ ostrůvky
- ✓ chodníkové mysy
- ✓ zastávky „Vídeňského typu“
 - klasická zastávka (pojízdná vozidly)
 - „cyklo Vídeň“ (pojízdná pouze cyklisty)

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

➤ Zastávky veřejné dopravy - tramvajová trať:

- ✓ zastávka na ostrůvku

Překážky ve vodící linii:
přístřešek, lavičky, koše

Absence vodící linie na
zastávce

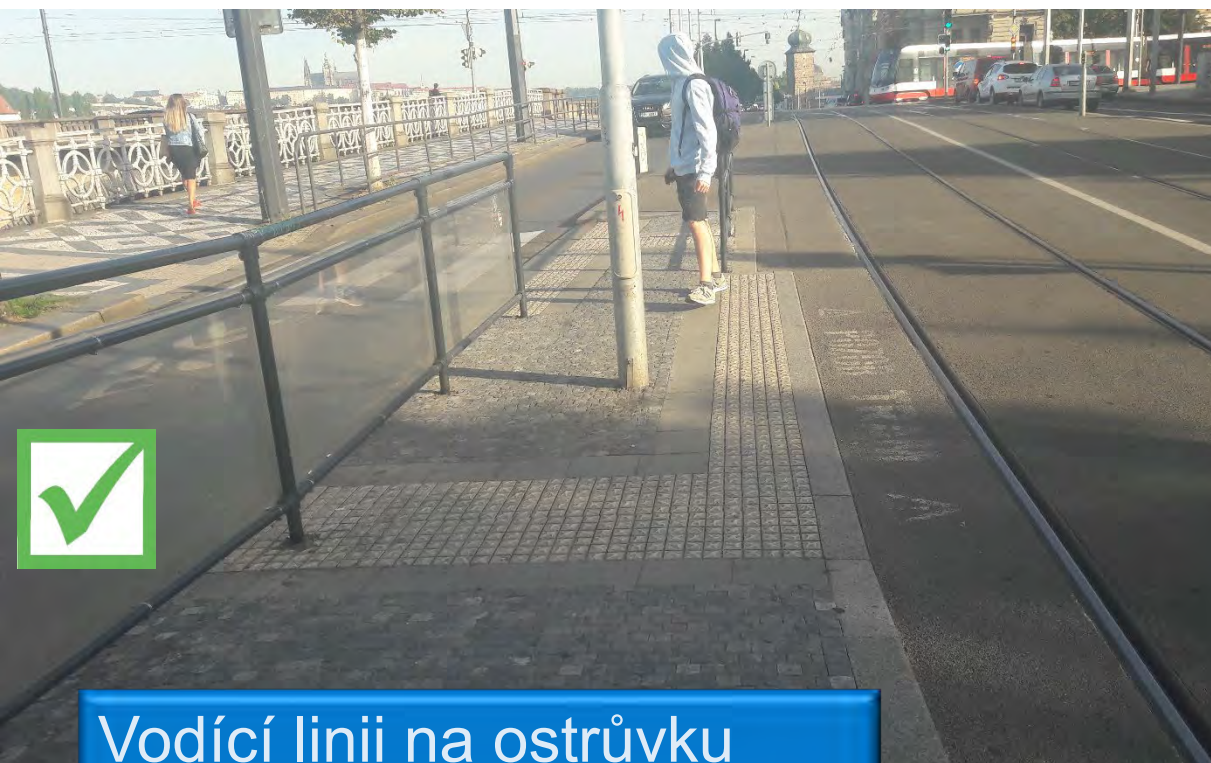

Tento přístup na zastávku
není bezbariérový

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

➤ Zastávky veřejné dopravy - tramvajová trať:

- ✓ zastávka na ostrůvku

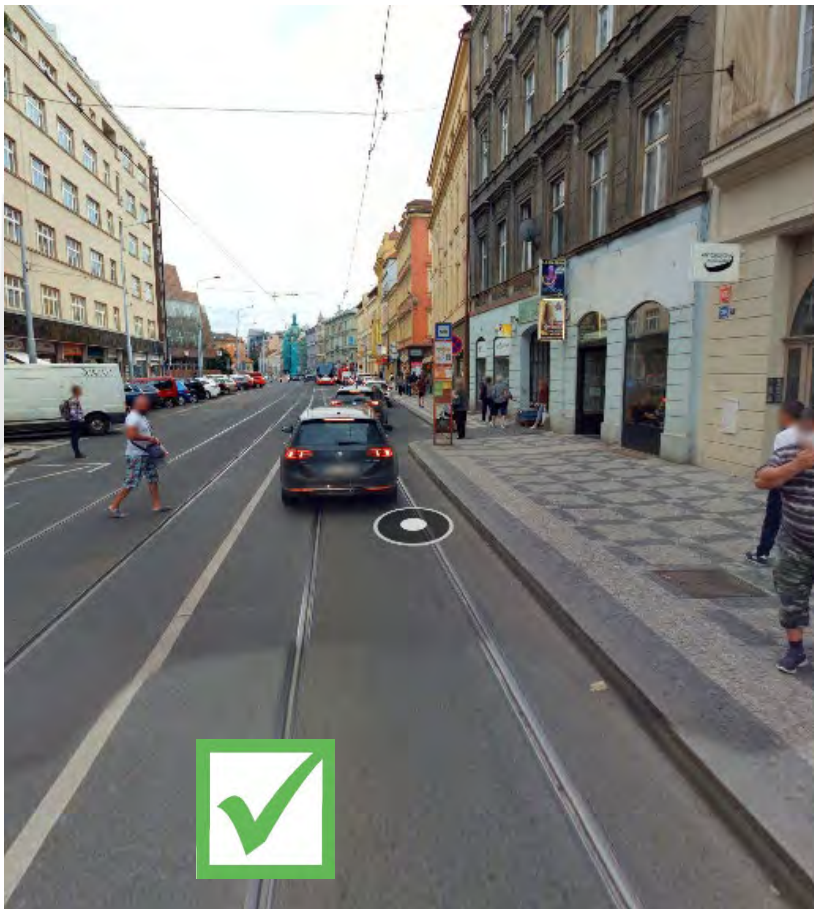

Vodící linii na ostrůvku tvoří spodní tyč zábradlí

Přístup na zastávku bezbariérový přechod

2. Bezbariérové užívání dopravních staveb

- Zastávky veřejné dopravy - tramvajová trať:
 - ✓ chodníkové mysy

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

➤ Zastávky TT „Vídeňského typu“ (pojížděný mys):

Vozidlo v zastávce

Přístup na zastávku

Přístup k označníku

Nástup do vozidla

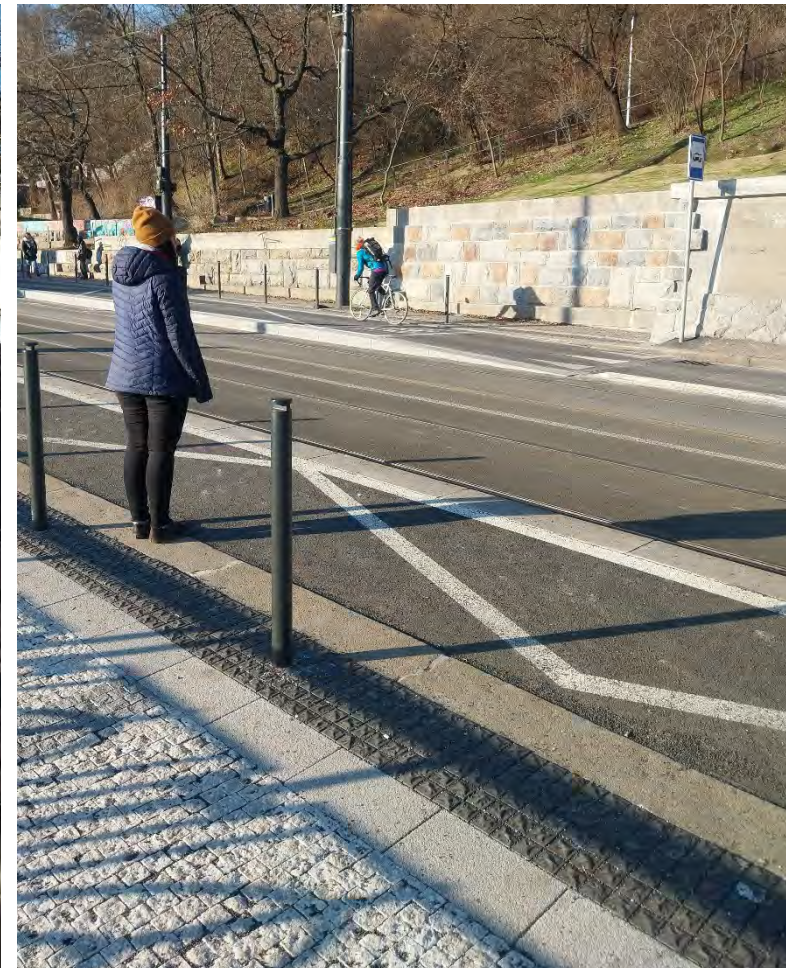
Výstup z vozidla

Hmatové úpravy

Nebezpečné řešení
Nerespektuje požadavky
na zastávky tohoto typu

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

➤ Zastávky TT „Cyklo Vídeňského typu“ (pojížděný mys):

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

➤ Cyklostezky

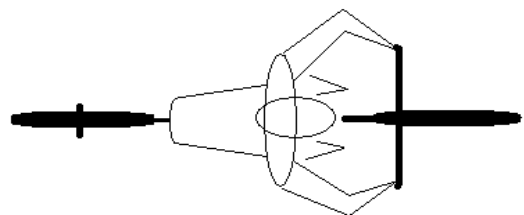
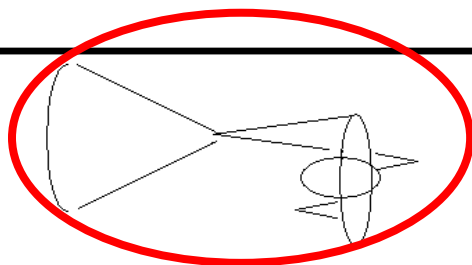
- ✓ C 8 – cyklistická stezka pouze pro cyklisty
- ✓ C 9 – smíšená cyklistická stezka pro cyklisty a chodce
- ✓ C 10 – cyklistické stezky s odděleným provozem cyklistů a pěších
- ✓ pro C9 a C10 nutno vyžadovat parametry dle 398/2009 Sb.

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

➤ Cyklostezky

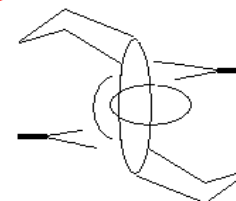
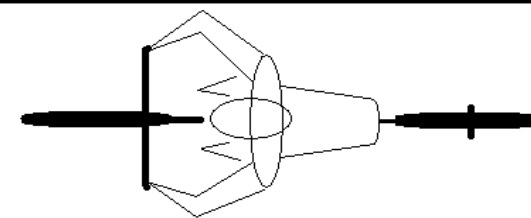
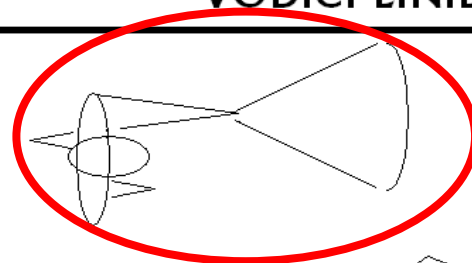
- ✓ pohyb zrakově postiženého vždy u vodící linie

VODÍČÍ LINIE

HLAVNÍ DOPRAVNÍ PROSTOR

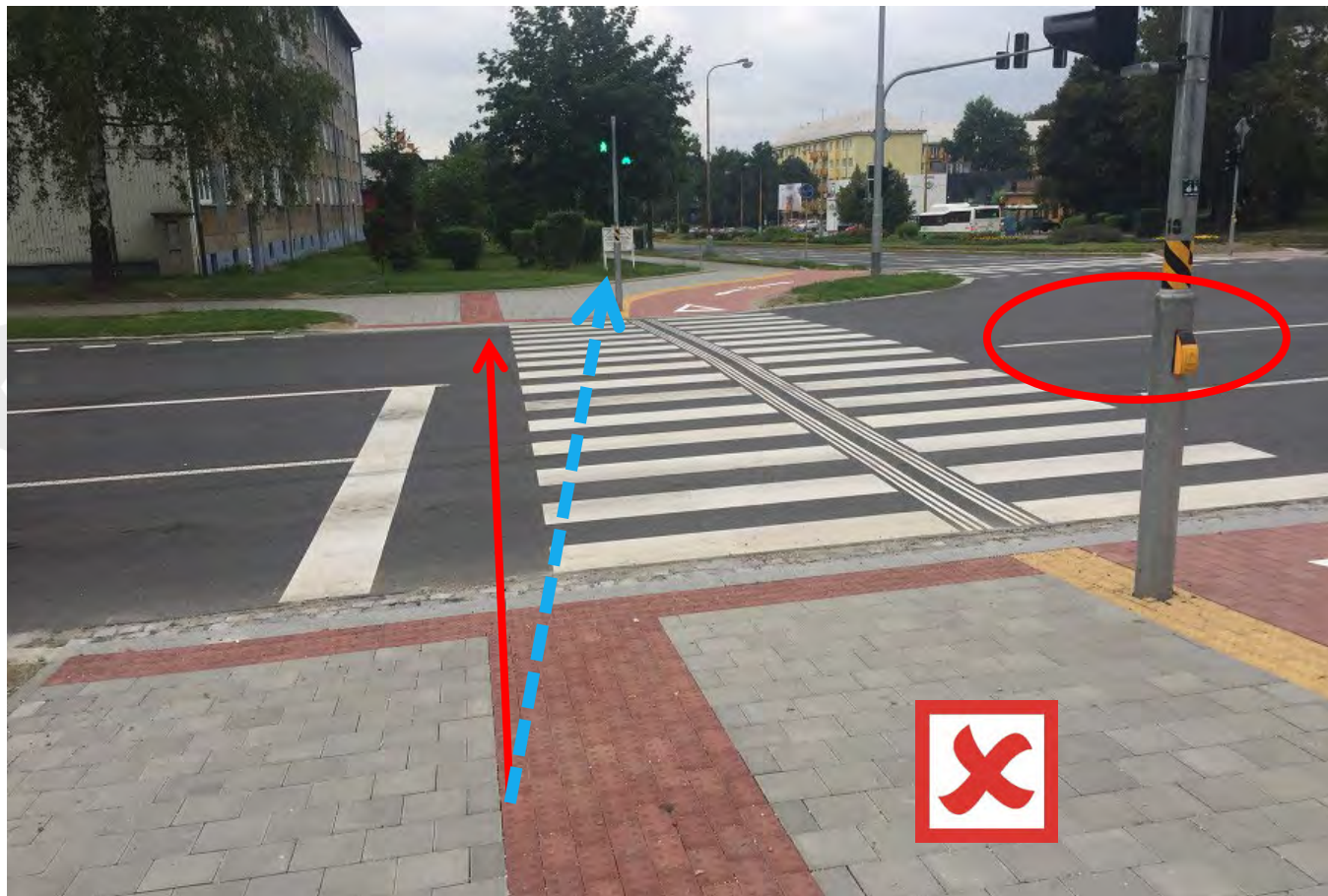
VODÍČÍ LINIE

HLAVNÍ DOPRAVNÍ PROSTOR

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

➤ Cyklostezky

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

- Základy hmatových úprav
- ✓ Cyklostezky

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

- Základy hmatových úprav
- ✓ Cyklostezky křížení

Nepochopitelné řešení,
víte kudy jít??

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

- Základy hmatových úprav
- ✓ Cyklostezky křížení s chodníkem

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

➤ Požadavky pro přístupnost prostředí

- ✓ „Uskakující“ schody v prostoru
- ✓ Rampy vetknuté do schodiště
 - nové prvky ve veřejném prostoru
 - nemají kontrastní označení
 - absence zábradlí, madel a zarážek proti sjetí
 - optické klamy – bezpečnostní riziko

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

➤ Požadavky pro přístupnost prostředí

- ✓ schody v prostoru

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

➤ Požadavky pro přístupnost prostředí

- ✓ rampy vetknuté do schodiště

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

- Požadavky pro přístupnost prostředí
 - ✓ rampy vetknuté do schodiště

3. Bezbariérové užívání a veřejný prostor

➤ Požadavky pro přístupnost prostředí

4. Konzultační místa

- Postavení konzultantů
- Závaznost vyjádření
- Konzultační místa

4. Konzultační místa

➤ Postavení konzultantů:

- ✓ neexistuje specializace pro přístupnost
- ✓ konzultanti jsou z neziskových organizací
- ✓ profesionalizace NIPi (vzdělání, proškolení, zkoušky,...)

➤ Závaznost vyjádření:

- ✓ vyjádření není závazné stanovisko

4. Konzultační místa

➤ Konzultační místa

- **ČKAIT** www.ckait.cz/content/poradenstvi-pro-bezbarierove-reseni-staveb-pro-zrakove-postizene
- **NIPI** Krajská konzultační střediska www.nipi.cz
- **SONS ČR**, Metodické centrum odstraňování bariér www.sons.cz/bariery
- **POV** www.pov.cz; www.presbariery.cz
- **NRZP ČR** www.nrzp.cz

5. Diskuze a zodpovězení dotazů

- Diskuze dle přání účastníků (i v průběhu školení)
- Dotazy
- Hodnocení

Děkuji za pozornost

www.accon.cz | +420 224 312 925 | info@accon.cz

www.vzdelavaniuradu.cz

kurzy pro průběžné vzdělávání úředníků obcí, měst a krajů

